

เรื่องแดงที่ ๒ (อ)/๒๕๖๐

คำอุทธรณ์และคำขอ

ผู้อุทธรณ์ ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ อุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาลและปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยกระทำผิดวินัยกรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนและระเบียบแบบแผนของทางราชการในการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน เนื่องจากผู้อุทธรณ์ได้ดำเนินการยกเลิกคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน และส่งดมอบรับบัตรประจำตัวประชาชน แต่ไม่ได้ดำเนินการขอตรวจสอบรายการบุคคลตามที่มีเหตุสงสัยและสาเหตุของการยกเลิกคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน และไม่ได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น ซึ่งผู้อุทธรณ์เห็นว่าคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ดังกล่าวไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม

คำวินิจฉัย

การที่ผู้อุทธรณ์ปฏิบัติหน้าที่รักษาการนายทะเบียน ผู้มีอำนาจออกบัตรประชาชน ตามคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการฝ่ายทะเบียน (เฉพาะราย) ให้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชนตามที่หัวหน้ากลุ่มงานบัตรประจำตัวประชาชนมอบหมายนั้น ผู้อุทธรณ์จึงมีหน้าที่ต้องรู้ระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้กระจ่าง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้โดยถูกต้อง และเป็นการมอบหมายหน้าที่โดยคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว และจากการให้ถ้อยคำของหัวหน้าฝ่ายทะเบียนว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนของทุกสำนักงานเขต ก่อนจะปฏิบัติงานจะมีการสอนงานและให้ศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงานทางทะเบียน กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง กรณีของผู้อุทธรณ์ได้รับราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานปกครองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเห็นว่าควรจะมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานในฝ่ายทะเบียนมากพอ สามารถอยู่ในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูงได้ และในช่วงที่มารับตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายทะเบียนได้มีการประชุมซักซ้อมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกเดือน และกำชับเจ้าหน้าที่ให้ศึกษาระเบียบและกฎหมาย ถ้ามีกรณีที่ได้บังคับบัญชาไม่แน่ใจ จะให้คำแนะนำและให้คำปรึกษามาโดยตลอด ถ้ามีกรณียกเลิกคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนและส่งดมอบบัตร จะเป็นกรณีที่มีสาเหตุที่เชื่อได้ว่าบุคคลที่มียื่นคำขอน่าจะเป็นบุคคลทุจริตทางทะเบียน จะต้องดำเนินการสอบถามไปยังนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของท้องที่ที่ผู้ยื่นคำขอมีชื่ออยู่ และต้องรีบดำเนินการโดยเร็ว และให้บันทึกสาเหตุที่ไม่อาจทำบัตรให้ได้ในครั้งนั้นไว้ในคำขอ บ.ป.๑ ด้วยตามระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๓ และหากพบว่าการขอมีบัตรครั้งนั้นมีการทุจริต ให้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ขอมีบัตรโดยเร็วตามระเบียบกรมการปกครอง ว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๖๒ แต่กรณีการทำให้บัตรประจำตัวประชาชนรายนายภูวดล เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ผู้อุทธรณ์ได้ยกเลิกคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (บ.ป.๑) และงดมอบบัตรให้นายภูวดล แต่ไม่ได้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนต่อไปและไม่ได้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือสั่งการดังกล่าวข้างต้น การกระทำของผู้อุทธรณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเป็นการขาดความตั้งใจและเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงและสร้างความเสียหายให้แก่หน่วยราชการและ

ประชาชนโดยทั่วไปได้ เป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๘๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีไม่ปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และมาตรา ๘๒ (๔) แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน กรณีไม่ปฏิบัติตามหนังสือของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

การที่คู่กรณีในอุทธรณ์มีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ ถือว่าเหมาะสมตามสมควรแก่กรณีความผิดแล้ว คำสั่งลงโทษดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้อุทธรณ์ต่อสู้โต้แย้งในคำอุทธรณ์ว่า ตนไม่รู้ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไปและไม่มีใครบอกให้ตนทราบนั้น ย่อมไม่อาจยกขึ้นอ้างได้ เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๘๙/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๗ กำหนดว่า ข้าราชการผู้มีหน้าที่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนข้อบังคับอันตนจำต้องปฏิบัติ และอยู่ในหน้าที่ของตนมิได้ ผู้อุทธรณ์ไม่อาจอ้างความไม่รู้กฎหมายและคำสั่งที่เกี่ยวข้องขึ้นต่อสู้ และไม่เป็นเหตุให้พ้นจากความรับผิดชอบโดยไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัยได้ ดังนั้น ในประเด็นที่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์ว่า ตนได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการทุกประการตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ คำอุทธรณ์ในประเด็นนี้จึงฟังไม่ขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ของผู้อุทธรณ์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

มติคณะรัฐมนตรี แจ้งตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ น.ว. ๘๙/๒๔๙๗ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๔๙๗ กำหนดว่า ข้าราชการผู้มีหน้าที่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายหรือระเบียบแบบแผนข้อบังคับอันตนจำต้องปฏิบัติและอยู่ในหน้าที่ของตนมิได้ ผู้อุทธรณ์ไม่อาจอ้างความไม่รู้กฎหมายและคำสั่งที่เกี่ยวข้องขึ้นต่อสู้ และไม่เป็นเหตุให้พ้นจากความรับผิดชอบโดยไม่ต้องรับผิดชอบทางวินัยได้

เรื่องแดงที่ ๗ (อ)/๒๕๖๐

คำอุทธรณ์และคำขอ

ผู้อุทธรณ์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ (หัวหน้าฝ่าย) สังกัดสำนัก ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์สรุปสาระสำคัญได้ว่า การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ โดยกล่าวหาว่า ผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยกรณีไม่ได้มาปฏิบัติหน้าที่ตรวจเวอร์และไม่ได้ลงลายมือชื่อบันทึกการตรวจเวอร์ในสมุดตรวจเวอร์ตามคำสั่งสำนักเรื่องให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำอยู่เวอร์และตรวจเวอร์รักษาความปลอดภัย นั้น ในวันดังกล่าว ผู้อุทธรณ์ได้มาตรวจเวอร์ตามปกติ ได้ลงลายมือชื่อตรวจเวอร์ ปรากฏหลักฐานตามเอกสารบันทึกการตรวจเวอร์ประจำวัน และมีพยานบุคคลยืนยัน คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้อุทธรณ์ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีความเป็นธรรม ขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่คำสั่ง

คำวินิจฉัย

โดยที่ผู้อุทธรณ์อ้างว่าได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตรวจเวอร์ตามคำสั่งสำนักและได้ลงชื่อในสมุดตรวจเวอร์ จึงมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยก่อนว่า ในวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์มาที่สำนักหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ในชั้นสอบสวนข้อเท็จจริงผู้อุทธรณ์ให้การว่า ผู้อุทธรณ์มาตรวจเฝ้ารักษาความปลอดภัยในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ ก่อนมาตรวจเฝ้าได้ไปเยี่ยมคนป่วยที่โรงพยาบาล ออกจากโรงพยาบาลประมาณ ๑๒.๐๐ น. มาสำนักโดยขับรถยนต์ของเพื่อนเนื่องจากรถยนต์ส่วนตัวผู้อุทธรณ์ยางแบน ผู้อุทธรณ์มายังประตูด้านหลังของสำนักเห็นผู้เฝ้าเฝ้าเพียงคนเดียวนั่งอยู่ด้านหน้าห้องอยู่เฝ้าจึงไม่ได้เข้าไปลงเวลาตรวจเฝ้า ขณะนั้นเพื่อนโทรศัพท์มาแจ้งให้กลับไปที่รถยนต์ซึ่งจอดขวางทางอยู่เนื่องจากมีผู้ปิดประตูทาง ผู้อุทธรณ์จึงรีบออกไปและกลับมาลงชื่อตรวจเฝ้าช่วงเย็นจำเวลาไม่ได้ ในชั้นสอบสวนวินัยอย่างไม่มีรายแรง ผู้อุทธรณ์ให้การว่า ผู้อุทธรณ์มาตรวจเฝ้าในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ขับรถยนต์มาทางประตูด้านหลังสำนักเวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น. ขณะเดินมาถึงบริเวณสำนักได้มองไปยังชั้น ๑ อาคาร ๓ เห็นผู้หญิงคนหนึ่งนั่งอยู่บริเวณหน้าห้องเฝ้ารักษาความปลอดภัย ขณะเดียวกันผู้อุทธรณ์ได้โทรศัพท์ถึงรองหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยถามว่าเห็นใครมาอยู่เฝ้าหรือไม่ ซึ่งรองหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยบอกว่าออกเฝ้าแล้วและส่งโทรศัพท์ให้หัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยซึ่งก็ได้ตอบว่ามีคนมาอยู่เฝ้า จากนั้นผู้ที่นั่งในรถยนต์ได้มาตามให้ผู้อุทธรณ์ไปเคลื่อนย้ายรถยนต์เพราะจอดขวางทางผู้อื่น ผู้อุทธรณ์จึงออกจากบริเวณสำนักไปเมื่อเวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. และได้กลับมากครั้งที่ ๒ หลังเวลา ๑๖.๓๐ น. ไม่พบใครในห้องเฝ้ารักษาความปลอดภัยจึงลงลายมือชื่อในสมุดตรวจเฝ้า ขณะลงลายมือชื่อไม่พบรอยขีดเขียนในช่องลงลายมือชื่อแต่อย่างใด ในชั้นอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์ให้การยืนยันว่าวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้อุทธรณ์มาสำนักเพื่อตรวจเฝ้าโดยจอดรถไว้ที่ประตูด้านหลังสำนักและเดินเข้ามาเนื่องจากประตูปิดรถยนต์ผ่านเข้าออกไม่ได้ เหตุที่ไม่นำรถยนต์เข้ามาทางประตูด้านหน้าสำนักเนื่องจากเมื่อออกจากโรงพยาบาลต้องขับรถลงอุโมงค์ทำให้รถยนต์ทางเข้าสำนักต้องขับรถอ้อมไปไกลและเป็นทางก่อสร้าง ตนขับรถยนต์ของเพื่อนจึงไม่แน่ใจเกรงว่าจะเกิดอุบัติเหตุ ประกอบกับผู้ที่นั่งรถมาด้วยเป็นผู้สูงอายุยังไม่ได้รับประทานอาหารเช้า ตนจึงแวะรับประทานอาหารที่ตลาดและขับรถเข้ามาทางด้านหลังสำนัก และผู้อุทธรณ์ได้ยืนยันว่าตามบันทึก ป.ค. ๑๔ ที่นางสาว จ. ลงลายมือชื่อเป็นผู้บันทึกโดยบันทึกว่าผู้อุทธรณ์มาลงชื่อตรวจเฝ้าในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๕ นั้น ไม่เคยมีการเรียกผู้อุทธรณ์ไปสอบปากคำ ทั้งผู้อุทธรณ์ก็ไม่เคยให้ถ้อยคำตามที่บันทึกแต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์ได้อ้างพยานบุคคลคือสิบตรี ส. หัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัย (รปภ.) สังกัดองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก แต่ไม่ได้มีการสอบสวนพยานบุคคลรายนี้ในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงและในชั้นสอบสวนวินัย ในการไต่สวนชั้นอุทธรณ์สิบตรี ส. ให้การว่าในวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ สิบตรี ส. ไม่ได้อยู่เฝ้าช่วงเวลากลางวัน แต่ได้เข้ามาก่อสร้างที่พัก รปภ. บริเวณหลังป้อมยามประตูด้านหน้าสำนัก โดยมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ๓ คน ซึ่งอยู่เฝ้าช่วงกลางวันมาช่วยก่อสร้างด้วย จึงไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประตูด้านหลังและบริเวณโรงรถ ผู้อุทธรณ์โทรศัพท์มาหานาย ป. นาย ป. ส่งโทรศัพท์ให้สิบตรี ส. ผู้อุทธรณ์ถามสิบตรี ส. ว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเฝ้าประตูด้านหลังหรือไม่ เหตุใดจึงไม่เห็น สิบตรี ส. ตอบว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาอยู่เฝ้าประตูด้านหลังและคงเดินอยู่บริเวณนั้น โดยสิบตรี ส. ไม่กล้าบอกผู้อุทธรณ์ว่าเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาช่วยทำงานก่อสร้างที่พักด้านหน้าเกรงจะถูกผู้อุทธรณ์ตำหนิ ผู้อุทธรณ์ถามว่ามีเจ้าหน้าที่มาอยู่เฝ้าหรือไม่ เหตุใดเห็นเพียงคนเดียวนั่งอยู่หน้าห้องเฝ้า เมื่อสิบตรี ส. หันไปมองที่หน้าห้องเฝ้าก็เห็นผู้หญิงนั่งอยู่คนเดียวจริง ซึ่งสิบตรี ส. ได้ตอบว่ามีเจ้าหน้าที่มาอยู่เฝ้าครบ บริเวณที่สิบตรี ส. และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคนอื่นๆ กำลังก่อสร้างที่พักหลังป้อมยามประตูด้านหน้านั้นไม่สามารถมองเห็นประตูด้านหลังเนื่องจากมีโรงรถและรถจอดบังอยู่ พยานบุคคลอีกรายหนึ่งคือนาย ป. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สังกัดองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ให้การในชั้นอุทธรณ์ว่าวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕ มีหน้าที่อยู่เฝ้าประตูด้านหน้าสำนัก ไม่แน่ใจว่าผู้อุทธรณ์

โทรศัพท์มาหาหรือไม่ ที่ได้ให้การต่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงและให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนวินัยว่า ผู้อุทธรณ์ไม่ได้โทรศัพท์มาหา นาย ป. ไม่ขอยืนยันคำให้การดังกล่าว เหตุที่ให้การไปเช่นนั้นเพราะนาย ป. ไม่แน่ใจว่า ผู้อุทธรณ์โทรศัพท์มาหาหรือไม่ จึงให้การไปว่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้โทรศัพท์มาหาตน แต่เคยมีกรณีผู้อุทธรณ์โทรศัพท์มาหาแล้ว นาย ป. ส่งโทรศัพท์ให้สิบลตรี ส. คุยกับผู้อุทธรณ์ในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ นาย ป. อยู่เวรตามปกติและช่วยเหลือสิบลตรี ส. ก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหลังป้อมยามประตูด้านหน้าสำนัก คำให้การของผู้อุทธรณ์จึงสอดคล้องกับคำให้การของสิบลตรี ส. หัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัย สังกัดองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกว่าในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์โทรศัพท์มาหานาย ป. และนาย ป. ได้ส่งโทรศัพท์มาให้สิบลตรี ส. พูดคุยกับผู้อุทธรณ์ โดยผู้อุทธรณ์สอบถามเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประตูด้านหลังสำนัก เนื่องจากไม่เห็นผู้ใดอยู่เวรประตูด้านหลังและได้สอบถามเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรช่วงเวลากลางวัน ส่วนนาย ป. ซึ่งเคยให้การในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงและชั้นสอบสวนวินัยนั้น ปรากฏว่าในชั้นอุทธรณ์ นาย ป. ให้การว่าไม่ขอยืนยันคำให้การในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงและในชั้นสอบสวนวินัยที่เคยให้การว่าผู้อุทธรณ์ไม่ได้โทรศัพท์มาหาเป็นเพราะขณะให้การนั้นนาย ป. จำเหตุการณ์ไม่ได้ และไม่แน่ใจ จึงได้ให้การไปเช่นนั้น จึงไม่ขอยืนยันคำให้การดังกล่าว ดังนั้น คำให้การของผู้อุทธรณ์และคำให้การของสิบลตรี ส. ที่ให้การสอดคล้องกันจึงมีน้ำหนักรับฟังมากกว่าคำให้การของนาย ป. เมื่อพิจารณาคำให้การของผู้อุทธรณ์กับคำให้การของสิบลตรี ส. ประกอบกับคำให้การพยานอีก ๒ ราย คือ นาง ช. อดีตลูกจ้างประจำซึ่งเคยเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของผู้อุทธรณ์ที่ให้การว่า ประมาณ ๗ - ๘ เดือนก่อน เวลาประมาณ ๑๑.๐๐ น. ขณะยืนอยู่ที่ป้ายจอดรถประจำทางตรงข้ามธนาคาร ได้พบผู้อุทธรณ์ขับรถยนต์ผ่านมา มีการพูดคุยกันเล็กน้อย ผู้อุทธรณ์บอกว่าจะมาเข้าเวรรักษาความปลอดภัยที่สำนัก และนาย ว. ลูกจ้างประจำตำแหน่งภารโรง ที่ให้การว่าวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ เวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. ได้พบผู้อุทธรณ์บริเวณประตูด้านหลัง นาย ว. ทักทายผู้อุทธรณ์ว่า “ไปไหนมาครับ” ผู้อุทธรณ์ตอบว่า “ไปทานข้าวมา” จากนั้น นาย ว. ก็เดินเข้าบ้านพักซึ่งอยู่ใกล้ประตูด้านหลัง ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์ได้เข้ามาในบริเวณสำนัก โดยเข้ามาทางประตูด้านหลังจริง ส่วนคำให้การพยานรายอื่นๆ ที่เป็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสังกัดองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกประจำจุดต่างๆ ในสำนัก คือ นาย ป. นาย ว. นาย อ. และนาย ส. ที่ได้ให้การในชั้นสืบสวนข้อเท็จจริงและในชั้นสอบสวนวินัยว่า วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ เวลากลางวันไม่มีผู้ใดเห็นผู้อุทธรณ์ในสำนักนั้น ตามคำให้การของสิบลตรี ส. ได้ให้การว่า เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตามจุดต่างๆ ได้มาช่วยสิบลตรี ส. ก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหลังป้อมยามประตูเข้า-ออกด้านหน้า ซึ่งนาย ป. ก็ให้การสนับสนุนว่าในวันนั้นได้ช่วยสิบลตรี ส. ก่อสร้างที่พักดังกล่าวจริง ดังนั้น สาเหตุแท้จริงที่เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกคนไม่เห็นผู้อุทธรณ์บริเวณประตูด้านหลัง เมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น. ก็เนื่องจากทุกคนมาช่วยสิบลตรี ส. หัวหน้าชุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ก่อสร้างที่พักหลังป้อมยามทางเข้า-ออกประตูด้านหน้าสำนัก ซึ่งเป็นจุดที่มองไม่เห็นประตูเข้า-ออกด้านหลัง ซึ่งเป็นจุดที่ผู้อุทธรณ์ยืนอยู่ จากพยานหลักฐานดังกล่าวข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่าในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ เวลากลางวัน ผู้อุทธรณ์ได้เข้ามาในบริเวณด้านหลังของสำนักและได้โทรศัพท์สอบถามสิบลตรี ส. เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรของเจ้าหน้าที่เวรกลางวันจริง

มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่าเมื่อเข้ามาในสำนักแล้ว ผู้อุทธรณ์ได้ทำการตรวจเวรตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ และผู้อุทธรณ์ได้ลงชื่อตรวจเวรในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ราชการ ของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ให้ทุกหน่วยงานจัดทำคำสั่งให้ช่วยข้าราชการและ ลูกจ้างเป็นเจ้าหน้าที่เฝ้ารักษาความปลอดภัยประจำวันและผู้ตรวจเวร ยกเว้นสถานที่ราชการที่ตั้งอยู่ ณ ศาลาว่าการ กรุงเทพมหานคร ให้กองการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้จัดทำ วรรคสอง กำหนดว่า การอยู่เฝ้า รักษาความปลอดภัยประจำวัน ให้เริ่มตั้งแต่เวลา ๑๖.๓๐ น. ของวันนั้นจนถึงเวลา ๑๘.๓๐ น. ของวันรุ่งขึ้น และ ให้แต่งตั้งจากข้าราชการหรือลูกจ้างชาย สำหรับวันหยุดนักขัตฤกษ์ให้จัดข้าราชการหรือลูกจ้างสตรีอยู่เฝ้า เริ่มตั้งแต่ เวลา ๐๘.๓๐ น. ถึง ๑๖.๓๐ น. ด้วย ข้อ ๑๓ กำหนดว่า ผู้ตรวจเวรมีหน้าที่ควบคุมให้เจ้าหน้าที่เฝ้ารักษาความปลอดภัย ประจำวันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย โดยจะต้องตรวจอย่างน้อย ๒ ครั้ง และให้บันทึกผลการตรวจใน สมุดบันทึกการอยู่เฝ้ารักษาความปลอดภัย ข้อเท็จจริงเรื่องนี้คู่กรณีในอุทธรณ์ได้มีคำสั่งสำนักเรื่องให้ข้าราชการ และลูกจ้างประจำอยู่เฝ้าและตรวจเวรรักษาความปลอดภัยสำนัก โดยในคำสั่งระบุฯ ผู้ตรวจเวรจะต้องดำเนินการ ดังนี้ ๑. ผู้ตรวจเวรมีหน้าที่ตรวจผู้อยู่เฝ้าให้ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบันทึกผลการตรวจเวร ในสมุดบันทึกการอยู่เฝ้าด้วย การตรวจเวรในวันธรรมดาให้ตรวจเวรกลางคืนอย่างน้อย ๒ ครั้ง วันหยุดราชการหรือ วันหยุดนักขัตฤกษ์ให้ตรวจเวรในเวลากลางวันเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒ ครั้ง ๒. หากผู้ตรวจเวรไม่สามารถตรวจเวรตาม คำสั่งได้ หรือได้รับคำสั่งไปดำรงตำแหน่งหน่วยงานอื่น หรือได้รับคำสั่งให้ไปสมมนาศึกษาดูงาน ฯลฯ ให้รีบรายงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาขออนุญาตต่อผู้อำนวยการสำนักให้บุคคลอื่นตรวจเวรแทน โดยผู้เปลี่ยนเวรต้องอยู่ใน กลุ่มตรวจเวรเดียวกันและแจ้งให้สำนักงานเลขานุการสำนักทราบ

เรื่องนี้ผู้อุทธรณ์ได้ให้การยอมรับว่า ผู้อุทธรณ์เข้ามาในสำนักเมื่อเวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น. ขณะยืนอยู่ที่ประตูทางเข้าด้านหลังของสำนักมองเห็นเจ้าหน้าที่ผู้หญิงอยู่เวรเพียงคนเดียวนั่งหันหลังอยู่ด้านหลังห้องอยู่เวร ขณะนั้นเพื่อนโทรศัพท์มาแจ้งให้กลับไปที่รถยนต์ซึ่งจอดขวางทางอยู่เนื่องจากมีผู้บีบแตรขอทาง ผู้อุทธรณ์จึงได้โทรศัพท์ถึงรองหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยถามว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประตูด้านหลังหรือไม่ เหตุใดจึงไม่เห็น และมีเจ้าหน้าที่มาอยู่เวรหรือไม่ รองหัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยบอกว่าออกเวรแล้วและส่งโทรศัพท์ให้หัวหน้าชุดรักษาความปลอดภัยซึ่งได้ตอบว่ามีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประตูด้านหลังและมีเจ้าหน้าที่มาอยู่เวรครบ จากนั้นผู้อุทธรณ์ไปเคลื่อนย้ายรถยนต์และออกจากสำนักไปเมื่อเวลาประมาณ ๑๓.๐๐ น. ข้อเท็จจริงจึงฟังได้ว่า ผู้อุทธรณ์เข้ามาในสำนัก แต่ไม่ได้เข้าไปตรวจตราดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่เวรรักษาความปลอดภัย คงเพียงโทรศัพท์สอบถามเกี่ยวกับการอยู่เวรของเจ้าหน้าที่เท่านั้น ซึ่งการโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้อยู่เวร ย่อมไม่ถือว่าเป็นการตรวจตราควบคุมให้เจ้าหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัยประจำวันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยตามคำสั่งสำนักเรื่องให้ข้าราชการและลูกจ้างประจำอยู่เวรและตรวจเวรรักษาความปลอดภัยสำนัก

ที่ผู้อุทธรณ์อ้างว่า ได้มาตรวจเวอร์ครั้งที่ ๒ หลังเวลา ๑๖.๓๐ น. ไม่พบใครในห้องเวชรักษาความปลอดภัย จึงลงลายมือชื่อในสมุดตรวจเวอร์ ขณะลงลายมือชื่อไม่พบรอยขีดเขียนลงลายมือชื่อแต่อย่างใด นั้น ตามคำให้การของนาย ส. กับนาย จ. ให้การว่า บุคคลทั้งสองได้รับคำสั่งให้เป็นผู้อยู่เวรรักษาความปลอดภัยในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ตั้งแต่เวลา ๑๖.๓๐ น. ถึง ๐๘.๓๐ น. ของวันรุ่งขึ้น นาย ส. กับนาย จ. ได้มาอยู่เวรตั้งแต่เวลา ๑๖.๓๐ น. ตลอดระยะเวลาอยู่เวรไม่พบผู้อุทธรณ์ในสำนัก และตามคำให้การของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย สังกัดองค์การส่งเสริมการค้าผ่านศีก ปฏิบัติหน้าที่เฝ้ารักษาความปลอดภัย ณ สำนัก ในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ตั้งแต่เวลา

๐๗.๐๐ น. ถึง ๑๙.๐๐ น. คือ นาย ป. นาย ว. นาย อ. และนาย ส. ได้ให้การสอดคล้องกันว่าตลอดระยะเวลาที่เข้าเวรไม่พบผู้อุทธรณ์เข้ามาในสำนัก พยานบุคคลดังกล่าวรู้จักผู้อุทธรณ์อย่างดี แม้พยานบุคคลเหล่านี้จะไม่เห็นผู้อุทธรณ์ระหว่างเวลา ๑๒.๓๐ น. ถึง ๑๓.๐๐ น. เนื่องจากไปช่วยสืบตรี ส. ก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหลังป้อมยามประตูหน้า แต่เมื่อผู้อุทธรณ์อ้างว่ามาที่สำนักในตอนเย็นหลังเวลา ๑๖.๓๐ น. ก็น่าจะมีผู้หนึ่งผู้ใดพบเห็นผู้อุทธรณ์ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวบ้าง โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัยขององค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกที่ประจำอยู่หลายจุดบริเวณสำนัก แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดพบเห็นผู้อุทธรณ์เลย นอกจากนี้ตามบันทึกฝ่ายการเจ้าหน้าที่ เรื่อง รายงานการอยู่เวรและตรวจเวรรักษาความปลอดภัยสำนัก เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ที่นางสาว จ. รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักเลขานุการ สำนัก ได้รายงานข้อเท็จจริงเบื้องต้นต่อคู่กรณีในอุทธรณ์ว่าในสมุดลงเวลาตรวจเวร วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์ได้ลงชื่อตรวจเวรแต่มีรอยขีดบริเวณช่องผู้ตรวจเวร ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ได้สืบหาข้อเท็จจริงทางลับจากพยานบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เวรกลางวันและกลางคืน โดยผู้อุทธรณ์ได้ให้การว่าได้มาตรวจเวรในวันดังกล่าวเวลา ๑๑ โมงกว่า ๆ ถึงประมาณเที่ยงเมื่อมาถึงห้องเวรไม่พบผู้อยู่เวรแต่เห็นโทรทัศน์เปิดอยู่จึงยังไม่ลงชื่อตรวจเวร รออยู่ถึงประมาณเที่ยงยังไม่พบผู้อยู่เวรจึงกลับ เนื่องจากมีธุระเกี่ยวกับยางรถยนต์และได้มาลงชื่อตรวจเวรในวันรุ่งขึ้นวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ ขณะลงชื่อตรวจเวรเห็นว่ามียอยขีดบริเวณช่องลงชื่อผู้ตรวจเวรแล้ว แต่เนื่องจากบริสุทธิ์ใจและตรวจเวรจริง จึงไม่ได้ลบรอยขีดนั้น ดังนั้น แม้ผู้อุทธรณ์จะอ้างว่าในการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นไม่เคยมีการสอบถามผู้อุทธรณ์และผู้อุทธรณ์ไม่เคยให้ถ้อยคำตามที่นางสาว จ. บันทึกดังกล่าว แต่เมื่อพิจารณาว่าบันทึกฉบับนี้นางสาว จ. จัดทำเป็นรายงานข้อเท็จจริงเบื้องต้นเสนอต่อคู่กรณีในอุทธรณ์ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา กรณีจึงถือเป็นเอกสารของทางราชการ นางสาว จ. ย่อมไม่กล้าจัดทำรายงานข้อความอันเป็นเท็จเสนอต่อคู่กรณีในอุทธรณ์ อีกทั้งไม่ปรากฏว่านางสาว จ. มีเหตุขัดแย้งกับผู้อุทธรณ์ถึงกับจะบันทึกข้อความที่เป็นผลร้ายต่อผู้อุทธรณ์ จึงเชื่อว่าผู้อุทธรณ์ได้กล่าวข้อความตามที่นางสาว จ. บันทึกนั้นจริง ข้อเท็จจริงว่าผู้อุทธรณ์มาตรวจเวรรักษาความปลอดภัยครั้งที่ ๒ หลังเวลา ๑๖.๓๐ น. และลงชื่อในสมุดตรวจเวรในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ หรือไม่ เป็นข้อเท็จจริงที่ผู้อุทธรณ์ย่อมต้องทราบดีและจะต้องให้ถ้อยคำด้วยข้อเท็จจริงเดียวกัน การที่ผู้อุทธรณ์ให้ข้อเท็จจริงต่อนางสาว จ. ว่าผู้อุทธรณ์มาลงชื่อตรวจเวรในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๘ ขณะลงชื่อตรวจเวรเห็นว่ามียอยขีดบริเวณช่องลงชื่อผู้ตรวจเวรแล้ว แต่ผู้อุทธรณ์ให้ข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้อุทธรณ์ลงชื่อตรวจเวรในวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ หลังเวลา ๑๖.๓๐ น. ไม่พบว่ามียอยขีดบริเวณช่องลงชื่อ เป็นการให้ข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันจึงเป็นข้อพิรุธ จากคำให้การพยานบุคคลประกอบเอกสารหลักฐานบันทึกฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ที่นางสาว จ. รายงานการอยู่เวรและตรวจเวรรักษาความปลอดภัยสำนัก เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ผู้อุทธรณ์ไม่ได้มาตรวจเวรครั้งที่ ๒ และไม่ได้ลงชื่อตรวจเวรหลังเวลา ๑๖.๓๐ น. ข้ออ้างว่ามาตรวจเวรครั้งที่ ๒ หลังเวลา ๑๖.๓๐ น. จึงไม่อาจรับฟังได้

พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒(๔) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกอบมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้อุทธรณ์ได้มาที่สำนักในวันอาทิตย์ที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ด้วยเจตนาเพื่อมาตรวจเวร แม้จะไม่ได้ทำการตรวจเวรโดยถิถ้วนตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่เมื่อผู้อุทธรณ์ไม่เห็นเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในบริเวณประตูด้านหลังของสำนัก

กับทั้งมองเห็นผู้อยู่เวรผู้หนึ่งเพียงคนเดียวนั่งอยู่หน้าห้องเวรรักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นความไม่เรียบร้อยของการอยู่เวร ผู้อุทธรณ์ก็ได้พยายามสอบถามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับความเรียบร้อยในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้มีหน้าที่อยู่เวรเพื่อให้แน่ใจว่ามีผู้มาปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรเวลากลางวันครบหรือไม่ ผู้อยู่เวรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยหรือไม่ ประกอบกับประวัติการรับราชการของผู้อุทธรณ์ได้ปรากฏว่าผู้อุทธรณ์ปฏิบัติหน้าที่ราชการได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนตามลำดับมีความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการตลอดมา ไม่เคยมีประวัติถูกดำเนินการทางวินัยมาก่อน และกรณีนี้เป็นการกระทำความผิดครั้งแรก จึงมีเหตุอันควรงดโทษภาคทัณฑ์โดยให้ว่ากล่าวตักเตือนผู้อุทธรณ์ตามมาตรา ๙๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งสำนักที่ส่งลงโทษภาคทัณฑ์และให้ว่ากล่าวตักเตือนผู้อุทธรณ์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

ข้าราชการกรุงเทพมหานครได้รับคำสั่งเป็นผู้ตรวจเวรตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ราชการของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ย่อมมีหน้าที่ควบคุมให้เจ้าหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัยประจำวันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย โดยจะต้องตรวจอย่างน้อย ๒ ครั้ง และให้บันทึกผลการตรวจในสมุดบันทึกการอยู่เวรรักษาความปลอดภัยด้วย การเข้ามาในสถานที่ราชการ แต่ไม่ได้เข้าไปตรวจตราดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่เวรรักษาความปลอดภัย คงเพียงโทรศัพท์สอบถามเกี่ยวกับการอยู่เวรของเจ้าหน้าที่เท่านั้น ซึ่งการโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้อยู่เวร ไม่อาจถือว่าเป็นการตรวจตราควบคุมให้เจ้าหน้าที่เวรรักษาความปลอดภัยประจำวันปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปโดยเรียบร้อย พฤติการณ์เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๒ (๔) ประกอบมาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และประกอบมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

เรื่องแดงที่ ๒๒ (อ)/๒๕๖๐

คำอุทธรณ์และคำขอ

ผู้อุทธรณ์เป็นอดีตข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติงาน สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ กรณีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรและมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และเป็นกรณีความผิดชัดแจ้งตามข้อ ๖๕ (๑) แห่งกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖

คำวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงเบื้องต้นได้ความว่า หัวหน้าสถานีดับเพลิง ได้มีหนังสือรายงานผู้อำนวยการกองปฏิบัติการดับเพลิงว่าผู้อุทธรณ์ได้ขาดราชการตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ รวมเวลา ๑๗ วัน

ผู้อำนวยการกองปฏิบัติการดับเพลิงได้รับรายงานแล้วได้เสนอเรื่องต่อผู้อำนวยการสำนักว่าเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ผลการสืบสวนข้อเท็จจริงเห็นว่าผู้อุทธรณ์ขาดราชการไม่มาลงชื่อปฏิบัติงานในสมุดลงเวลาทำงาน ดังนี้ วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ (รวม ๑๗ วัน) วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ (รวม ๓๗ วัน) พฤติการณ์เป็นการขาดราชการโดยไม่มีเหตุอันควร รวมถึงการจงใจไม่มาปฏิบัติราชการ จึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงผู้อุทธรณ์กรณีขาดราชการตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ จนกระทั่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการสำนักเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามข้อ ๖๕ (๑) ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ได้มีมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๖ มีมติว่าให้ลงโทษไล่ออกจากราชการ

มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุอันควรยกเลิกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ หรือไม่ ข้อที่ผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์อ้างว่าได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการในวันที่ ๔, ๕, ๖ และ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มิได้มีการละเลย หรือละทิ้ง หรือมีพฤติกรรมอันแสดงออกถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การกล่าวโทษผู้อุทธรณ์เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่มีการนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาวินิจฉัย นั้น กรณีนี้ปรากฏตามเอกสารหลักฐานสมุดบัญชีลงเวลาปฏิบัติราชการของสถานดับเพลิงว่า ผู้อุทธรณ์ไม่มาลงปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ (รวม ๑๗ วัน) ระหว่างที่ผู้อุทธรณ์ไม่มาปฏิบัติราชการผู้อุทธรณ์ไม่ได้บอกกล่าวผู้ใด ไม่ได้ลา โดยวิธีการอย่างอื่น เมื่อผู้อุทธรณ์กลับมาปฏิบัติราชการในวันพฤหัสบดีที่ ๔ และวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ผู้อุทธรณ์ก็ได้จัดส่งใบลาทันทีตามข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕ กรณีจึงถือว่าผู้อุทธรณ์ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน หลังจากผู้อุทธรณ์กลับมาปฏิบัติราชการในวันพฤหัสบดีที่ ๔ และวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ แล้ว (วันที่ ๖ และ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ เป็นวันเสาร์และวันอาทิตย์) ผู้อุทธรณ์ก็ได้ขาดราชการอีกครั้งตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงวันพฤหัสบดีที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ ผู้อุทธรณ์มาปฏิบัติราชการอีกครั้ง ในวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙ เพียงวันเดียว หลังจากนั้นผู้อุทธรณ์ไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย การไม่มาปฏิบัติราชการดังกล่าวผู้อุทธรณ์มิได้ชี้แจงเหตุผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบทั้งมิได้จัดส่งใบลาตามระเบียบ ด้วยพฤติการณ์ที่ผู้อุทธรณ์ไม่มาปฏิบัติราชการติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน ทั้งมิได้ยื่นใบลาตามระเบียบเช่นนั้น การมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้อุทธรณ์ในกรณีเดียวกันจึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่มีการนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาวินิจฉัยโดยชอบแล้ว ดังนั้น ที่ผู้อุทธรณ์อ้างว่าได้มีการละเลยหรือละทิ้ง หรือมีพฤติกรรมอันแสดงออกถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ การกล่าวโทษผู้อุทธรณ์เป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่มีการนำข้อเท็จจริงมาพิจารณาวินิจฉัย จึงไม่อาจรับฟังได้ ด้วยพยานหลักฐานและเหตุผลข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้อุทธรณ์ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

(รวม ๑๗ วัน) และละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙ (รวม ๓๗ วัน) หลังจากนั้นได้ละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยไม่แจ้งสาเหตุหรือจัดส่งใบลาต่อผู้บังคับบัญชา พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ อันเป็นกรณีความผิดชัดแจ้งตามข้อ ๖๕ (๑) ของกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกอบมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ การลงโทษไล่ออกจากราชการจึงถูกต้องเหมาะสมแล้ว มีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

การละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน โดยมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นกรณีความผิดชัดแจ้งตามข้อ ๖๕ (๑) แห่งกฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ และเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร และมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา ๘๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และต่อมามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีเดียวกันแล้ว คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงถูกต้องเหมาะสมแล้ว

เรื่องแดงที่ ๒๖ (อ)/๒๕๖๐

คำอุทธรณ์และคำขอ

ผู้อุทธรณ์ อดีตข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งเจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน อุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ เนื่องจากผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับกรณีกระทำผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการสถานเดียว และผู้อุทธรณ์ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวโดยเห็นว่า ผู้อุทธรณ์มีหน้าที่จัดซื้อจัดจ้างวัสดุสำหรับใช้ในหน่วยงาน ได้จัดซื้อคอมพิวเตอร์จริง โดยเบิกจ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงานอย่างถูกต้องตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของกรุงเทพมหานคร สำหรับส่วนที่ผู้อุทธรณ์สั่งซื้อขอรับผิดที่ไม่ได้บอกกล่าวให้บริษัททราบว่า ได้สั่งซื้อสินค้าบางส่วนเอง เพราะเห็นว่าไม่ได้เบิกจ่ายเงินทางราชการ ดังนั้น คำสั่งข้างต้นไม่ถูกต้องเนื่องจากผู้อุทธรณ์ไม่ได้นำเงินของราชการมาเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ในการชำระค่าสินค้าที่ผู้อุทธรณ์สั่งซื้อเอง และการสั่งซื้อสินค้าที่ใช้ในหน่วยงานได้เบิกจ่ายเงินจากราชการจริง โดยมีหลักฐานการเบิกจ่ายเงินถูกต้องครบถ้วน

คำวินิจฉัย

มาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง”

เมื่อพิจารณาจากคำสั่งเรื่องมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ และจากการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลที่เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกระงับวินัย ผู้ถูกระงับวินัยไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และไม่มีอำนาจหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ดังนั้น ผู้ถูกระงับวินัยจึงไม่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดซื้อ พฤติการณ์ของผู้ถูกระงับวินัยไม่เข้าองค์ประกอบความผิด มาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ในข้อไม่มีอำนาจหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติ การกระทำของผู้ถูกระงับวินัยจึงเป็นการเฉพาะตัว ไม่เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ ประโยชน์ที่ผู้ถูกระงับวินัยได้รับจากการกระทำคือทำให้ผู้แทนของบริษัทเข้าใจว่าผู้ถูกระงับวินัยเป็นเจ้าของหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหาพัสดุของหน่วยงาน และเข้าใจผิดคิดว่าหน่วยงานได้สั่งซื้อสินค้าจากบริษัทหลายรายการ ทำให้บริษัทจัดส่งสินค้ามาให้แก่ผู้ถูกระงับวินัยหลายรายการ และใช้โทรศัพท์ของงานธุรการ ซึ่งตั้งอยู่ที่โต๊ะทำงานของผู้ถูกระงับวินัยในการติดต่อสื่อสารข้อมูลการซื้อขายราชการระหว่างบริษัทกับผู้ถูกระงับวินัย การใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าว อาจเป็นเหตุทำให้บริษัทเชื่อว่าหน่วยงานสั่งซื้อสินค้าต่างๆ จากบริษัทจริง ซึ่งหากสั่งซื้อสินค้าในนามของผู้ถูกระงับวินัยเองอาจไม่มีเครดิตให้บริษัทเชื่อถือและจัดส่งสินค้าให้แก่ผู้ถูกระงับวินัย ดังนั้น พฤติการณ์ของผู้ถูกระงับวินัยจึงเป็นการกระทำความผิดวินัยฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕

การที่ผู้ถูกระงับวินัยในอุทธรณ์มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน และฐานกระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม มาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอ้างว่าเป็นกรณีกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ลงโทษไล่ออกจากราชการสถานเดียว การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาส่งคืนภายหลัง หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษเป็นปลดออกจากราชการ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว. ๒๓๔ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๕ นั้น เป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ถูกระงับวินัยมิได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ อุทธรณ์ของผู้ถูกระงับวินัยในประเด็นนี้ฟังขึ้น แต่การกระทำของผู้ถูกระงับวินัยยังเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๙๕ และมาตรา ๙๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ สมควรลงโทษไล่ออกจากราชการ แต่เนื่องจากผู้ถูกระงับวินัยรับราชการมานานเป็นผู้เคยทำความดีมาโดยตลอด และไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยมาก่อน จึงมีเหตุที่นำมาประกอบการพิจารณาลดโทษให้ผู้ถูกระงับวินัย ตามมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นโทษปลดออกจากราชการ สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงและคู่กรณีในอุทธรณ์ในฐานะผู้บังคับบัญชานั้นเป็นการถูกต้องเหมาะสมแล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการออกจากราชการ และให้ลดโทษเป็นลงโทษปลดผู้ถูกระงับวินัยออกจากราชการ

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

มาตรา ๘๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติว่า “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ดังนั้น เมื่อผู้อุทธรณ์ไม่มีหน้าที่ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง พฤติการณ์ของผู้อุทธรณ์ไม่เข้าองค์ประกอบความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

เรื่องแดงที่ ๓๓ (อ)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้อุทธรณ์เป็นอดีตข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ตำแหน่งครู รับเงินเดือน อันดับ คศ.๑ ถูกศาลฎีกาพิพากษาจำคุก ๔ ปี ฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส โดยผู้อุทธรณ์ถูกจำคุกตั้งแต่วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๗ และได้รับพระราชทานอภัยโทษถูกปล่อยตัว ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ แต่โทษจำคุกยังอยู่ คู่กรณีในอุทธรณ์จึงมีคำสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการ ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติดังกล่าวอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตาม ข้อ ๒ (๑) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้อุทธรณ์เห็นว่าผู้อุทธรณ์สิ้นสุดมลทินตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร มีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในอุทธรณ์ยกเลิกคำสั่งลงโทษปลดออกจากราชการ และอนุญาตให้ปฏิบัติราชการในตำแหน่งหน้าที่เดิมตามปกติ

คำวินิจฉัย

อุทธรณ์เรื่องนี้ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามสำนวนการสอบข้อเท็จจริง และการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง มีพยานหลักฐานจากทั้งพยานบุคคลที่เป็นประจักษ์พยาน และพยานแวดล้อมตลอดจนพยานเอกสารหลักฐานจากใบรับรองแพทย์ รับฟังได้ว่า ผู้อุทธรณ์ได้ทำร้ายร่างกายนาย ส. ได้รับอันตรายสาหัส ซึ่งพฤติการณ์นี้เห็นได้ว่าเป็นการกระทำที่เสื่อมเสียไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง และการกระทำผิดดังกล่าวศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาว่าขณะเกิดเหตุ นาย ส. เป็นลูกจ้างทั่วไปของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนผู้อุทธรณ์รับราชการครูที่โรงเรียนเดียวกัน คืบวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๖ มีการจัดเลี้ยงข้าราชการครูที่เกษียณที่ห้องประชุมโรงเรียน หลังงานเลี้ยงเลิกเวลาประมาณ ๐๑.๐๐ น. ของวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕ ผู้อุทธรณ์ทำร้ายร่างกายนาย ส. โดยใช้มีดคัตเตอร์ฟันและกรีดทำให้มีบาดแผลที่หน้าผากเหนือคิ้วซ้ายยาว ๓ เซนติเมตร ที่ใบหน้าด้านขวาจากมุมปากด้านซ้ายยาวเฉียงถึงปีกจมูกยาว ๑๐ เซนติเมตร ที่ใต้ริมฝีปากกลางด้านซ้ายถึงแก้มด้านซ้ายยาว ๑๓ เซนติเมตร ที่ต้นแขนซ้ายยาว ๓ เซนติเมตร และที่หลังแขนด้านซ้ายยาว ๓ เซนติเมตร ซึ่งแต่ละแผลลึกถึงชั้นกล้ามเนื้อ ตามผลการตรวจชันสูตรบาดแผลของแพทย์และภาพถ่าย พฤติการณ์ในการกระทำความผิดของผู้อุทธรณ์เป็นเหตุให้นายสมบัตรหน้าเสียโฉมอย่างติดตัว ผู้อุทธรณ์

กลับไม่เคยรู้สึกสำนึกในความผิดและไม่ได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ นาย ส. จึงไม่สมควรปราณีรอการลงโทษให้แก่ผู้อุทธรณ์ จึงพิพากษาให้จำคุกผู้อุทธรณ์ ๔ ปี ในความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส ตามมาตรา ๒๙๗ (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา คดีถึงที่สุด ซึ่งแม้ปัจจุบันผู้อุทธรณ์ได้รับการอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ลดโทษแล้วปล่อยตัวไปตามมาตรา ๘ (๓) ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๙ ก็ตาม ซึ่งผลของการอภัยโทษทางอาญากฎหมายเพียงห้ามมิให้บังคับโทษนั้นต่อไป แต่มิได้ลบล้างโทษทางอาญาที่เคยได้รับมาก่อน โทษจำคุกจึงยังคงอยู่จากข้อเท็จจริงดังกล่าว พฤติการณ์หรือการกระทำผิดวินัยดังกล่าวของผู้อุทธรณ์ จึงรับฟังเป็นที่ยึดว่า เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก ตามมาตรา ๙๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และเป็นความผิดปรากฏชัดแจ้งตามนัยมาตรา ๙๘ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน และตามข้อ ๒ (๑) ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. ๒๕๔๙ ดังนั้น ข้ออ้างของผู้อุทธรณ์ที่ว่าผู้อุทธรณ์สิ้นสุดมลทินตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงไม่อาจรับฟังได้ จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

ผลของการอภัยโทษทางอาญา กฎหมายเพียงห้ามมิให้บังคับโทษนั้นต่อไป แต่มิได้ลบล้างโทษทางอาญาที่เคยได้รับ โทษจำคุกยังคงอยู่ ดังนั้น อุทธรณ์เรื่องนี้แม้ผู้อุทธรณ์จะได้รับการอภัยโทษตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษเนื่องในโอกาสแรกนับแต่ขึ้นทรงราชย์สืบราชสันตติวงศ์ พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้วก็ตาม แต่เมื่อโทษจำคุกยังอยู่ การที่คู่กรณีในอุทธรณ์มีคำสั่งลงโทษปลดผู้อุทธรณ์ออกจากราชการจึงชอบแล้ว

เรื่องแดงที่ ๑ (ร)/๒๕๕๙

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้น สังกัดสำนัก ได้ร้องทุกข์กรณีผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี มีคำขอย้ายเปลี่ยนสายงานจากเจ้าพนักงานธุรการชำนาญงานไปเป็นเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน แต่ไม่ได้รับการพิจารณา เนื่องจากกองการเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งต่อหน่วยงานว่าจะมีการเปิดรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญในตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน และประสานทุกหน่วยงานมิให้นำตำแหน่งดังกล่าวมาย้ายเปลี่ยนสายงาน ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารายดังกล่าวเสียโอกาส และองค์กรได้รับผลกระทบต่อการปฏิบัติราชการ ผู้ร้องทุกข์มีคำขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร วินิจฉัยให้ย้ายเปลี่ยนสายงานผู้ใต้บังคับบัญชารายดังกล่าวตามคำขอ

คำวินิจฉัย

กรณีนี้เป็นกรณีที่ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนโดยการเวียนแจ้งหนังสือต่อหน่วยงานว่าจะมีการเปิดรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญในตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีปฏิบัติงาน เมื่อผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการระดับต้นมีความคับข้องใจ

อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว กรณีจึงมีใช้เหตุแห่งการร้องทุกข์ที่เกิดจากผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์ตามกฎหมาย และมีใช้กรณีที่มีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชาที่อยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมิใช่เป็นการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์ หากแต่เป็นการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญรายอื่น คือ ผู้ได้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์ที่ไม่ได้ย้ายเปลี่ยนสายงานไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงานตามคำขอ การร้องทุกข์นี้จึงมิได้เป็นการร้องทุกข์สำหรับตนเอง แต่เป็นการร้องทุกข์สำหรับผู้อื่น กรณีจึงเป็นเรื่องร้องทุกข์ที่ไม่อยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร และผู้ร้องทุกข์มิใช่เป็นผู้มีสิทธิร้องทุกข์ ตามมาตรา ๓ (๓) มาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ วรรคสองและวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ประมวลข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๓๑ ของกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณา วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ต้องห้ามมิให้รับไว้พิจารณา จึงมีคำวินิจฉัยไม่รับเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ไว้พิจารณา และสั่งจำหน่ายเรื่องร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ออกจากสารบบ

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

เรื่องร้องทุกข์ที่อยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ต้องเป็นเรื่องร้องทุกข์ที่มีเหตุแห่งความคับข้องใจเกิดจากผู้ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าสำนักงาน ก.ก. หรือผู้อำนวยการเขต แต่ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่มิใช่ผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องทุกข์และมีได้เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร อีกทั้งความคับข้องใจเรื่องนี้เป็นของผู้อื่น มิใช่ของผู้ร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์จึงไม่มีสิทธิร้องทุกข์และไม่ใช้กรณีที่อยู่ในอำนาจการวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร

เรื่องแดงที่ ๒๐ (ร)/๒๕๕๙

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ สังกัดสำนักงานเขต ได้ร้องทุกข์ว่าคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษหนึ่งชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษ ครั้งที่ ๒ (ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘) คณะกรรมการพิจารณาระดับเขตได้มีมติเสนอชื่อผู้ร้องทุกข์ให้ได้รับการเลื่อนเงินเดือนหนึ่งชั้นครั้ง แต่เมื่อได้มีการนำเรื่องดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ามีชื่อผู้อื่นซึ่งมิได้รับการเสนอชื่อจากคณะกรรมการพิจารณาระดับเขตได้รับการเลื่อนเงินเดือนหนึ่งชั้น (รวมทั้งปีสองชั้น) แทนผู้ร้องทุกข์ จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องทุกข์ ทำให้คำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษหนึ่งชั้น ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องทุกข์มีคำขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร วินิจฉัยยกเลิกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษหนึ่งชั้น และขอให้พิจารณาเลื่อนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษใหม่ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

คำวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เรื่องนี้ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ และมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๔๑ (๒) และ (๓) มาตรา ๔๔ มาตรา ๕๒ (๔) และมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการที่ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ใต้บังคับบัญชาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ตามมาตรา ๗๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญ และสำหรับการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยให้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญตามตารางการเลื่อนเงินเดือนชั่วคราวสำหรับข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ นอกจากนี้ยังมีมติ ก.ก. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ มาติ ก.ก. ครั้งที่ ๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๗ และมติ ก.ก. ครั้งที่ ๗/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของคู่กรณีในการร้องทุกข์เพื่อมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญในสังกัดของผู้ร้องทุกข์ ครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ นั้น ผู้ร้องทุกข์มีโควตาผู้มีสิทธิได้รับการเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ไม่เกินร้อยละ ๑๕ ของจำนวนข้าราชการกลุ่มที่ ๑ ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ระดับชำนาญงานและระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ และระดับชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งประเภทอำนวยการระดับต้น จำนวน ๒๑ ราย โดยปรากฏชื่อผู้ร้องทุกข์อยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๔ และเสนอให้ได้รับการเลื่อนเงินเดือนหนึ่งชั้นครึ่ง (รวมทั้งปีสองชั้น) แทนนางสาว ก. ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๒๐

ต่อมากองการเจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือขอให้พิจารณาทบทวนการเลื่อนเงินเดือนกรณีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล แต่คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีหนังสือส่งบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้เสนอขอเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ซึ่งมีชื่อผู้ร้องทุกข์อยู่ในลำดับที่ ๔ แต่ไม่มีชื่อนางสาว ก. และยืนยันการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลจากนางสาว ก. เป็นผู้ร้องทุกข์ โดยระบุเหตุผลความจำเป็นและแจ้งผลการประเมินของผู้ร้องทุกข์ว่ามีผลการประเมินร้อยละ ๙๙ ส่วนนางสาว ก. มีผลการประเมินร้อยละ ๙๗ และบุคคลทั้งสองมีวันลาป่วย ๒ ครั้ง ๒ วัน

กองการเจ้าหน้าที่ได้นำเรื่องเสนอคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครพิจารณา และที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เลื่อนเงินเดือนหนึ่งชั้น (รวมทั้งปีสองชั้น) ให้กับนางสาว ก. ซึ่งเป็นตัวบุคคลเดิม และไม่เห็นชอบให้สำนักงานเขตเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลผู้ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้นรายชื่อผู้ร้องทุกข์ตามที่เสนอ เนื่องจากไม่เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล และปลัดกรุงเทพมหานครได้สั่งการให้ดำเนินการให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานคร แต่สำนักงานเขตได้มีหนังสือขอหารือกองการ

เจ้าหน้าที่ว่าต้องนำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาระดับเขตเพื่อพิจารณาอีกหรือไม่ เนื่องจากผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครไม่เป็นไปตามมติของคณะกรรมการพิจารณาระดับเขต และความเห็นของคู่กรณีในการร้องทุกข์ และถือว่าสิ้นสุดการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการในสังกัดสำนักงานเขตหรือไม่ กองการเจ้าหน้าที่ได้มีหนังสือแจ้งข้อหาหรือยืนยันให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการดังกล่าว คู่กรณีในการร้องทุกข์จึงดำเนินการตามโดยออกคำสั่งสำนักงานเขตให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับคำตอบแทนพิเศษหนึ่งชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ (รวมทั้งปีหนึ่งชั้นครึ่ง) ดังนั้น การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของคู่กรณีในการร้องทุกข์เพื่อมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับคำตอบแทนพิเศษดังกล่าว จึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้โดยชอบแล้ว

มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่าเหตุผลในการมีมติของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครโดยอ้างถึงแนวทางปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลและทำให้มีผลต่อการส่งเลื่อนเงินเดือนหรือคำตอบแทนพิเศษแก่ผู้ร้องทุกข์ เป็นเหตุผลที่เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครได้รับการแต่งตั้งตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนสามัญ ข้อ ๙ ที่กรุงเทพมหานครได้นำมาใช้บังคับโดยอนุโลม จึงเห็นได้ว่า คณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองผลการประเมินข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความเป็นธรรมในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ประเมินก่อนที่จะเสนอผลการประเมินต่อผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือน

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญในสังกัดของผู้ร้องทุกข์ ครั้งที่ ๒ ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ นั้น คู่กรณีในการร้องทุกข์ในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดในสำนักงานเขตซึ่งมีอำนาจหน้าที่ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ ตามนัยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘.๑/ว๕ ลงวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ และยังเป็นผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือนให้กับผู้ร้องทุกข์ ตามนัยข้อ ๓ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้พิจารณาเลื่อนเงินเดือนตามอำนาจหน้าที่ของตนให้กับผู้ร้องทุกข์เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนดโดยชอบแล้ว เมื่อคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้เสนอขอเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยชื่อผู้ร้องทุกข์อยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๔ และเป็นลำดับที่อยู่ในโควตาที่สำนักงานเขตได้รับการจัดสรร ทั้งยังได้ยืนยันการเสนอชื่อผู้ร้องทุกข์ต่อกองการเจ้าหน้าที่ ๒ ครั้ง แต่ในขั้นการพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครกลับไม่เห็นชอบด้วยกับการเสนอของคู่กรณีในการร้องทุกข์ โดยอาศัยแนวทางปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล (โควตา รวมทั้งปีสองชั้น) ของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ๑) บุคคลเดิมต้องขาดคุณสมบัติ ๒) บุคคลเดิมเกษียณอายุและเงินเดือนเต็มขั้น และ ๓) บุคคลเดิมมีผลการประเมินผลการปฏิบัติงานต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ มาตติยสิทธิผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับการเลื่อนเงินเดือน รวมทั้งปีสองชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ทั้งนี้ แนวทางปฏิบัติดังกล่าวไม่มีฐานะเป็นกฎหมาย เป็นเพียงความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครซึ่งถือปฏิบัติต่อ ๆ กันมา และการที่จะกำหนดแนวทางปฏิบัติดังกล่าวได้ต้องอยู่ในกรอบเจตนารมณ์ของกฎหมายและต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนด้วย ซึ่งกรอบเจตนารมณ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนต้องการให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และการพิจารณาความดี ความชอบแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครต้องเป็นไป

อย่างเป็นธรรม โดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ ความประพฤติ และพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นสำคัญ ตามนัย มาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๔๑ (๓) แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์เสนอขอ เลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ให้กับผู้ร้องทุกข์ โดยชี้แจงเหตุผลความจำเป็นว่าผู้ร้องทุกข์ มีผลการประเมินร้อยละ ๙๙ เป็นผู้มีความมุ่งมั่นวิริยะอุตสาหะในการทำงาน ตลอดจนทุ่มเทอุทิศเวลาการทำงาน ให้กับราชการ อันเป็นประโยชน์สูงสุดให้กับกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ความรับผิดชอบได้เกินกว่าเป้าหมายที่กำหนด ก็เป็นกรณีที่กันไปตามคุณสมบัติและเงื่อนไขในการให้ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิ ได้รับการเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น โดยคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้ดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ กรอบเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว และเป็นอำนาจหน้าที่ของคู่กรณีในการร้องทุกข์ในฐานะผู้บังคับบัญชาผู้ประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์ตามกฎหมายที่ย่อมต้องรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของผู้ร้องทุกข์เป็นอย่างดี เพราะอยู่ร่วมหน่วยงานเดียวกันและมีความใกล้ชิดกันในการปฏิบัติงาน แม้คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้เสนอขอเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลผู้ที่จะให้ได้รับการเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้นจากนางสาว ก. เป็นผู้ร้องทุกข์ แต่ด้วยหลักการของการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานเพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือน กำหนดให้ดำเนินการโดยอาศัยข้อมูลและข้อเท็จจริงแยกส่วนกันตามแต่ละรอบการประเมิน โดยในรอบการประเมิน ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้ประเมินผู้ร้องทุกข์และมีความเห็น ว่าสมควรให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ทั้งยังได้เสนอชื่อผู้ร้องทุกข์ อยู่ในบัญชีรายชื่อลำดับที่ ๔ โดยไม่ปรากฏชื่อนางสาว ก. ในบัญชีรายชื่อเดียวกัน ย่อมถือเป็นการแสดงเจตนาของ คู่กรณีในการร้องทุกข์ที่มีความประสงค์ให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น ในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้เป็นไปตามผลการประเมินในรอบนี้ และไม่ถือเป็นการที่เป็นการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลผู้ที่จะให้ได้รับการเลื่อน เงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้น เนื่องจากเป็นคนละรอบการประเมิน

นอกจากนี้ แนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครข้อที่กำหนดว่าให้เปลี่ยนแปลง ตัวบุคคลที่เสนอขอเลื่อนเงินเดือนรวมทั้งปีสองชั้นได้ ในกรณีที่บุคคลเดิมเกษียณอายุและเงินเดือนเต็มขั้น นั้น เป็นแนวทางปฏิบัติที่ขัดและไม่สอดคล้องกับกฎหมาย เนื่องจากการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนต้องพิจารณาจาก ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลงาน ศักยภาพหรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน อีกทั้ง ข้าราชการที่เกษียณอายุและเงินเดือนเต็มขั้นยังต้องปฏิบัติงานและเข้ารับการประเมินเหมือนกับข้าราชการรายอื่น ที่ยังไม่เกษียณอายุและเงินเดือนเต็มขั้น จึงย่อมต้องมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนเพื่อให้ได้รับการเลื่อน เงินเดือนหรือค่าตอบแทนพิเศษรวมทั้งปีสองชั้นด้วยเช่นกัน การจะไปเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลเดิมที่เกษียณอายุและเงินเดือน เต็มขั้นโดยให้บุคคลอื่นมาแทนที่และไม่ให้ผู้นั้นได้รับการเลื่อนเงินเดือนหรือค่าตอบแทนพิเศษรวมทั้งปีสองชั้น ย่อมเป็นการดัดสิทธิของผู้นั้นโดยไม่สมควร

ดังนั้น การที่คณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครอาศัยเพียงแนวทางปฏิบัติของตนมาเป็นเหตุผล หลีกเลี่ยงการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของคู่กรณีในการร้องทุกข์ที่ได้ดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ ไม่ถูกต้องตามข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง อีกทั้งเมื่อมีการแจ้งมติของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานเขตทราบแล้ว คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้ทักท้วงโดยการขอหารือกลับไปยังกองการเจ้าหน้าที่ แต่ผล ก็ไม่เป็นไปตามที่คู่กรณีในการร้องทุกข์นำเสนอแต่อย่างใด เมื่อต่อมาคู่กรณีในการร้องทุกข์ในฐานะผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจ

สั่งโอนเงินเดือนอาศัยเหตุอันไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมติของคณะกรรมการพิจารณาระดับกรุงเทพมหานครดังกล่าว มาใช้ในการออกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

คำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์ฟังขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ยกเลิกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ได้รับค่าตอบแทนพิเศษ และให้คู่กรณีในการร้องทุกข์รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องพิจารณาโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษให้กับผู้ร้องทุกข์ใหม่ ตามกฎหมาย หลักเกณฑ์ และวิธีการที่เกี่ยวข้อง

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

การพิจารณาโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษเป็นกลไกสำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานคร และส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร หากการพิจารณาโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษเป็นไปด้วยความถูกต้องเป็นธรรม ย่อมเป็นที่ยอมรับแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครและส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร แต่หากการพิจารณาโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษเป็นไปในทางตรงกันข้าม ย่อมไม่เป็นที่ยอมรับแก่ข้าราชการกรุงเทพมหานครและไม่ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร ดังนั้น หัวใจสำคัญที่จะทำให้กลไกนี้เป็นไปในทิศทางที่ถูกที่ควร ย่อมขึ้นอยู่กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าได้ทำหน้าที่ของตนให้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือไม่ เพียงใด เช่น ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจสั่งโอนเงินเดือนได้ใช้อำนาจหน้าที่ของตนในการประเมินหรือออกคำสั่งโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษโดยถูกต้องเป็นธรรมตามควรแก่กรณีแล้วหรือไม่ เพียงใด หรือคณะกรรมการพิจารณาทั้งในระดับเขตและระดับกรุงเทพมหานครทำหน้าที่ในการพิจารณาลั่นกรองผลการประเมินข้าราชการกรุงเทพมหานครของหน่วยงานกรุงเทพมหานคร เพื่อให้เกิดมาตรฐานและความเป็นธรรมในการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ประเมินก่อนที่จะเสนอผลการประเมินต่อผู้มีอำนาจสั่งโอนเงินเดือนแล้วหรือไม่ เพียงใด หรือผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานตามกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้อย่างเต็มกำลังความสามารถแล้วหรือไม่ เพียงใด

ทั้งนี้ หากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่กล่าวมาข้างต้นได้ทำหน้าที่ของตนให้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ย่อมเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้การพิจารณาโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษเป็นไปโดยถูกต้องเป็นธรรม อีกทั้งยังส่งผลดีต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ทั้งระบบ

เรื่องแดงที่ ๘ (ร)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ได้ร้องทุกข์สรุปสาระสำคัญว่า ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ (ผู้อำนวยการสำนัก) มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่สำนักงาน อ. ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ และโดยมีพฤติการณ์จงใจและมีเจตนาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย คำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร วินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งดังกล่าวและให้คู่กรณีในการร้องทุกข์มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ย้ายกลับต้นสังกัดเดิม หรือย้ายไปดำรงตำแหน่งที่ศูนย์ตามที่ผู้ร้องทุกข์ร้องขอ

คำวินิจฉัย

มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่ามีเหตุอันควรยกเลิกคำสั่งสำนักที่ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการและให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดเดิมหรือที่ศูนย์ที่ผู้ร้องทุกข์ร้องขอ หรือไม่

ข้อที่ผู้ร้องทุกข์ได้ร้องทุกข์ว่า ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ได้มีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ที่ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการกอง ส. ทั้งให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการศูนย์ ค. และให้มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดเดิม แต่คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่กลุ่มงาน ป. ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร นั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๔ วรรคสาม บัญญัติว่า เมื่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์เป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับบัญชา แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร และกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๕๗ กำหนดว่า คำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้ผูกพันคู่กรณีในการร้องทุกข์และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยหรือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยในโอกาสแรกที่สามารถทำได้นับแต่ได้รับคำวินิจฉัย กรณีนี้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ได้มีคำวินิจฉัยร้องทุกข์ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ว่าให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ (ผู้อำนวยการสำนัก) ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ที่ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการกอง ส. และให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ ที่ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการศูนย์ ค. และให้มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดเดิม โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย คู่กรณีในการร้องทุกข์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร กล่าวคือ จะต้องยกเลิกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ช่วยราชการทั้งสองคำสั่ง ทั้งจะต้องมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิมคือ ศูนย์ ก. แต่ปรากฏว่าเมื่อคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการทั้งสองคำสั่งแล้ว คู่กรณีในการร้องทุกข์มิได้มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิม แต่กลับออกคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่กลุ่มงาน ป. จึงถือว่าคู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ตามนัยมาตรา ๖๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อ ๕๗ ของกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่คู่กรณีในการร้องทุกข์อ้างว่าได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ยกเลิกคำสั่งให้ช่วยราชการตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ผู้ร้องทุกข์ยังคงดำรงตำแหน่งที่ต้นสังกัดเดิมมิได้ทำให้ผู้ร้องทุกข์ต้องพ้นจากตำแหน่งและสังกัดเดิมแต่อย่างใด เมื่อได้ยกเลิกคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ช่วยราชการแล้ว ย่อมเป็นผลให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งเดิมตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ตามผลของคำสั่งทันทีโดยมิจำเป็นต้องมีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ยังต้นสังกัดเดิม นั้น เห็นว่า คำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ มีผลเพียงทำให้คำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการทั้งสองคำสั่งสิ้นสุดลงเท่านั้น แต่การที่จะให้ผู้ร้องทุกข์กลับมาปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิมภายในกำหนดเวลาใด ควรจะต้องแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเพื่อการปฏิบัติและเพื่อความชัดเจนว่า เมื่อยกเลิกคำสั่งให้ช่วยราชการแล้ว ผู้ร้องทุกข์จะต้องกลับมาปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิมภายใน

เวลาที่กำหนด การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ได้มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับมาปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิม คือ ศูนย์ ก. แต่ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่กลุ่มงาน ป. กรณีจึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร และโดยที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔๔ ประกอบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ หมวด ๖ วินัยและการรักษาวินัย มาตรา ๘๒ บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ มาตรา ๘๔ บัญญัติว่า ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา ๘๑ และมาตรา ๘๒ หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา ๘๓ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๖๔ วรรคสาม และกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดความไว้ว่า เมื่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์เป็นประการใดแล้ว ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปลัดกรุงเทพมหานคร หรือผู้บังคับบัญชา ดำเนินการให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ดังนั้น การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว กรณีจึงอาจเข้าข่ายเป็นผู้กระทำความผิดวินัยได้

ข้อที่ผู้ร้องทุกข์อ้างว่า คู่กรณีในการร้องทุกข์ใช้ดุลพินิจออกคำสั่งช่วยราชการโดยมิชอบ นั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่กลุ่มงาน ป. ได้อ้างเหตุผล ๒ ประการในคำสั่ง ดังนี้

ข้ออ้างประการที่ ๑ อ้างเหตุผลว่า กลุ่มงาน ป. สังกัดสำนักงาน อ. มีภารกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารกรุงเทพมหานครหลายโครงการซึ่งล้วนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาล โดยจกต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อให้แล้วเสร็จตามกรอบระยะเวลาของแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งการจะปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ลุล่วงได้ตามเป้าหมายและทันตามเวลา จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่เพียงพอกับการปฏิบัติงานตามนโยบายดังกล่าว นั้น ปรากฏว่า กลุ่มงาน ป. มีอัตรากำลังข้าราชการจำนวน ๒๒ อัตรา และตามคำแก้คำร้องทุกข์คู่ของกรณีในการร้องทุกข์ได้ชี้แจงว่า ปัจจุบันกลุ่มงาน ป. มีข้าราชการดำรงตำแหน่ง ๑๙ ราย มีตำแหน่งว่าง ๓ ตำแหน่ง หากกลุ่มงาน ป. มีความจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอกับการปฏิบัติงานตามนโยบายของกรุงเทพมหานครจริง คู่กรณีในการร้องทุกข์ย่อมจะต้องบริหารจัดการให้มีเจ้าหน้าที่ดำรงตำแหน่งเต็มตามโครงสร้างอัตรากำลังที่วางไว้ก่อนหน้านี้อยู่แล้ว การที่กลุ่มงาน ป. มีอัตรากำลังว่างอยู่ถึง ๓ ตำแหน่งมาเป็นเวลานาน แล้วได้สั่งให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการในกลุ่มงาน ป. โดยอ้างว่าเพราะจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่เพียงพอกับการปฏิบัติงานโครงการของกรุงเทพมหานครตามนโยบายของรัฐบาล จึงเป็นข้ออ้างที่ไม่สมเหตุผล ไม่อาจรับฟังได้

ส่วนข้ออ้างประการที่ ๒ ที่ว่า ปลัดกรุงเทพมหานครมีคำสั่งกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีผู้ร้องทุกข์ถูกร้องเรียน ขณะนี้การสืบสวนข้อเท็จจริงยังไม่เสร็จสิ้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดปัญหาการเข้าไปยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลและพยานสำคัญต่าง ๆ และเกิดความไม่เป็นธรรมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง นั้น เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๔๔ ประกอบพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๙๐ วรรคหนึ่ง

บัญญัติว่า เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชา มีหน้าที่ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุทราบโดยเร็ว และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อได้รับ รายงานตามมาตรา ๕๐ หรือความดังกล่าวปรากฏต่อผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจ สั่งบรรจุรับดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำ ผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ยุติเรื่องได้ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่ เห็นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๕๒ หรือมาตรา ๕๓ แล้วแต่กรณี บทบัญญัติมาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ดังกล่าว ข้างต้นมีเจตนารมณ์ที่จะกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการควบคุมดูแลให้ข้าราชการกระทำความผิดวินัย โดยเมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยก็ต้องดำเนินเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัย ด้วยความยุติธรรม ปราศจากอคติ แต่ก่อนที่จะมีการกล่าวหาว่าข้าราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาผู้มี อำนาจสั่งบรรจุจะต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่ากรณีมีมูลหรือไม่ โดยผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุ จะดำเนินการเองหรือจะสั่งให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาหรือจะตั้งคณะกรรมการขึ้นสืบสวนก็ได้ ทั้งนี้ มีเงื่อนไขสำคัญว่าผู้บังคับ บัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุจะต้องดำเนินการโดยเร็ว กรณีเรื่องนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีกลุ่มลูกจ้างศูนย์ ก. ยื่นหนังสือ ร้องเรียนต่อผู้บริหารกรุงเทพมหานครร้องเรียนว่า มีข้าราชการทุจริตและประพฤติตนไม่เหมาะสม จำนวน ๓ ราย ซึ่งมีชื่อผู้ร้องทุกข์รวมอยู่ด้วย คู่กรณีในการร้องทุกข์จึงมีคำสั่งลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ แต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องที่มีการร้องเรียนดังกล่าว กรณีจึงถือว่าการสืบสวนข้อเท็จจริงได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ระหว่างสืบสวนข้อเท็จจริงคู่กรณีในการร้องทุกข์เห็นว่าคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ดังกล่าวไม่สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย จึงมีคำสั่งลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ให้ยกเลิกคำสั่งวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ การที่ต้องยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ จึงเกิดจากความผิดพลาด บกพร่องของคู่กรณีในการร้องทุกข์เอง เป็นเหตุให้ต้องเสียเวลาในการสืบสวนข้อเท็จจริงไปถึง ๑๕๕ วัน หลังจากนั้น ปลัดกรุงเทพมหานครก็ได้มีคำสั่งกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวน ข้อเท็จจริงแทนคำสั่งลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ได้ยกเลิกไป เมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งแรกเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ จนถึงวันที่ปลัดกรุงเทพมหานครมีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งที่สอง เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เป็นระยะเวลายาวนานถึง ๒๖๐ วัน ความผิดพลาดบกพร่องและความล่าช้ามีผลกระทบต่อผู้ร้องทุกข์ทำให้ผู้ร้องทุกข์ต้องไปช่วยราชการตามคำสั่ง ลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นเวลานานถึง ๒๒๖ วัน อีกทั้งเมื่อปลัดกรุงเทพมหานครมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ สืบสวนข้อเท็จจริงแล้ว คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงก็ควรที่จะดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อให้พิจารณาได้ว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้ร้องทุกข์กระทำความผิดวินัยหรือไม่ แต่ปรากฏว่านับระยะเวลาดังแต่ ปลัดกรุงเทพมหานครมีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ แต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จนถึงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ร้องทุกข์ได้ยื่นคำร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร เป็นเวลานานถึง ๑๙๕ วัน การสืบสวนข้อเท็จจริงก็ยังไม่ได้แล้วเสร็จ การสืบสวนข้อเท็จจริงนั้นเป็นการดำเนินการเพียงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำ ผิดวินัยหรือไม่ และเพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อไปได้เท่านั้น หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อม และพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่ามีมูลกรณีที่ควรกล่าวหาข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัย ผู้มีอำนาจ

สั่งบรรจุก็สั่งให้ยุติเรื่อง หากเพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่ากรณีมีมูลที่จะดำเนินการทางวินัย ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุก็จะให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป แม้กฎหมายจะไม่ได้กำหนดระยะเวลาการสืบสวนข้อเท็จจริงไว้ก็ได้หมายความว่า การสืบสวนข้อเท็จจริงจะใช้เวลานานเพียงใดก็ได้ แต่อย่างน้อยระยะเวลาสืบสวนข้อเท็จจริงไม่ควรล่าช้าเกินกว่า ระยะเวลาสอบสวนทางวินัย ซึ่งตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๕๔ กำหนดความไว้ว่า ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนและจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกและให้ขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในกรณีที่ได้มีการขยายเวลาจนทำให้การสอบสวนดำเนินการเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงาน อ.ก.พ. กระทรวง ที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ทราบเพื่อเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๘ ที่ได้ยกเลิกไป ใช้เวลานานถึง ๒๒๖ วัน กรณีจึงเป็นการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ล่าช้าจนเกินเหตุและการสืบสวนข้อเท็จจริงตามคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ที่ใช้เวลานานถึง ๑๙๕ วัน ก็ยังไม่แล้วเสร็จ ถือว่าเป็นการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ล่าช้าเช่นเดียวกัน ดังนั้น การให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการในหน่วยงานอื่นตั้งแต่วันที่คำสั่งลงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ผู้ร้องทุกข์ยื่นคำร้องทุกวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ รวมระยะเวลานานถึง ๑ ปี ๑ เดือน โดยอ้างว่าผู้ร้องทุกข์อยู่ระหว่างถูกตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงย่อมไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องทุกข์ ดังนั้น ที่คู่กรณีในการร้องทุกข์อ้างว่าเหตุให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการเนื่องจากผู้ร้องทุกข์อยู่ระหว่างถูกตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จึงไม่อาจรับฟังได้

ด้วยพยานหลักฐานและเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้นข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์มีคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ไปช่วยราชการที่กลุ่มงาน ป. ตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เป็นการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยร้องทุกข์ของ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร และบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ และข้อ ๕๗ ของกฎ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงเป็นการออกคำสั่งโดยมิชอบ คำร้องทุกข์ฟังขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกเลิกคำสั่งลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ และให้คู่กรณีในการร้องทุกข์มีคำสั่งให้ผู้ร้องทุกข์กลับไปปฏิบัติหน้าที่ในต้นสังกัดเดิมภายในกำหนดเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

๑. การสั่งให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครไปช่วยปฏิบัติราชการ ถือเป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจในการสั่งให้ข้าราชการช่วยปฏิบัติราชการ ณ ส่วนราชการ หรือหน่วยงานแห่งใดแห่งหนึ่งโดยพิจารณาจากพฤติการณ์ของข้าราชการผู้นั้นประกอบกับประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นเกณฑ์ที่จะนำมาพิจารณาประกอบร่วมกับความรู้ความสามารถของผู้ที่จะถูกสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการ ตลอดจนภารกิจที่ได้รับมอบหมายว่า การสั่งให้ไปช่วยราชการนั้นจะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือไม่ ซึ่งหากการใช้อำนาจดังกล่าวเป็นไปตามกรอบหรือภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด และการใช้ดุลพินิจเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามข้อเท็จจริง ตามความรู้ความสามารถของผู้ที่จะถูกสั่งให้ไปช่วยปฏิบัติราชการเพื่อผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของทางราชการโดยแท้จริงแล้ว ย่อมถือเป็นการใช้อำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย

๒. การสืบสวนข้อเท็จจริงกรณีข้าราชการกรุงเทพมหานครถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนั้นเป็นการดำเนินการเพียงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ และเพียงพอที่จะดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อไปได้เท่านั้น หากข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แวดล้อมและพยานหลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่ามีมูลกรณีที่ควรกล่าวหาข้าราชการผู้นั้นกระทำผิดวินัย ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุก็สั่งให้ยุติเรื่อง หากเพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่ากรณีมีมูลที่จะดำเนินการทางวินัย ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุก็จะให้ดำเนินการทางวินัยต่อไปแม้กฎหมายจะไม่ได้กำหนดระยะเวลาการสืบสวนข้อเท็จจริงไว้ ก็ได้หมายความว่า การสืบสวนข้อเท็จจริงจะใช้เวลาานเพียงใดก็ได้ แต่อย่างน้อยระยะเวลาสืบสวนข้อเท็จจริงไม่ควรล่าช้าเกินกว่าระยะเวลาสอบสวนทางวินัย ซึ่งตามกฎหมาย ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๕๔ กำหนดความไว้ว่า ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนและจัดทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งสำนวนการสอบสวนเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่มีการประชุมคณะกรรมการสอบสวนครั้งแรกและให้ขยายเวลาได้ครั้งละไม่เกินหกสิบวัน ในกรณีที่ได้มีการขยายเวลาจนทำให้การสอบสวนดำเนินการเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนรายงาน อ.ก.พ. กระทรวง ที่ผู้ถูกกล่าวหาสังกัดอยู่ทราบเพื่อเร่งรัดให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

เรื่องแดงที่ ๑๗ (ร)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกผู้ร้องทุกข์สรุปได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ทั้งหก ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่องรับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่เมื่อกรุงเทพมหานครมีประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกไม่มีรายชื่อตามประกาศดังกล่าวจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและรับผิดชอบเรื่องนี้จากกองการเจ้าหน้าที่ ได้รับแจ้งว่าผู้ร้องทุกข์ทั้งหกได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญมาแล้ว ๘ ปี ๗ เดือน (นับถึงวันปิดรับสมัคร) แต่ไม่ผ่านเกณฑ์กรณีดำรงตำแหน่งอย่างอื่นที่เทียบเท่าตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ก. กำหนด (มติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เรื่องที่ ๔ การเทียบหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลและการประเมินบุคคลให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไปและประเภทวิชาการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔) จึงขาดคุณสมบัติตามข้อ ๕ ในคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน กล่าวคือ ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน ไม่ครบ ๖ ปี และข้อ ๖ ดำรงตำแหน่งอย่างอื่นที่เทียบเท่าตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ก. กำหนด ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกเห็นว่าการดำเนินการคัดเลือกบุคคลและการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เฉพาะตัวของสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ และระดับ ๒ และตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) ตามผลการคัดเลือกและการประเมินบุคคลตามหลักเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่งในปัจจุบันไม่เป็นธรรมและไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง

ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกจึงมีคำขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร วินิจฉัย ดังนี้

๑. ให้คู่กรณีในการร้องทุกข์พิจารณาเพิ่มเติมรายชื่อผู้มีสิทธิคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกมีสิทธิสอบคัดเลือกในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. แจ้งให้ ก.ก. ผู้ออกหลักเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลและการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป และประเภทวิชาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ พิจารณานับรวมอายุราชการของการดำรงตำแหน่งระบบเดิม (ซี) เข้ากับระบบใหม่ (แท่ง) เพื่อให้ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกมีสิทธิสอบคัดเลือกในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน ตามนัยมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

คำวินิจฉัย

สำหรับเรื่องร้องทุกข์นี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๒ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๑ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๒ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๔ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๒ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๕ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๒ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ผู้ร้องทุกข์ที่ ๖ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๑ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ระดับ ๒ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒ ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ และดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เมื่อพิจารณาการเทียบตำแหน่งและเหตุผลในการกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกและประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไปและประเภทวิชาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เพื่อให้การบริหารทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครในช่วงเปลี่ยนผ่านสามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รักษาสิทธิประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันของข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญเกี่ยวกับการดำเนินการคัดเลือกและประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์เฉพาะตัว

ของสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ และระดับ ๒ และตำแหน่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ (ตำแหน่งประเภททั่วไป) ตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะและตำแหน่งประเภทเชี่ยวชาญเฉพาะของสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๓ และระดับ ๔ เดิม สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่องกับการคัดเลือกบุคคลและการประเมินบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไปและตำแหน่งประเภทวิชาการ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ และได้เทียบตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑ - ๔ ของสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ และระดับ ๒ เทียบเท่ากับการดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ในระบบจำแนกตำแหน่งใหม่ ดังนั้น ระยะเวลาที่ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัย ๑ และเจ้าหน้าที่อนามัย ๒ จึงเทียบได้ไม่ต่ำกว่าหรือเท่ากับการดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๑ และที่ ๒) และวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ (ผู้ร้องทุกข์ที่ ๓-๖) จนถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อนามัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ คือ ประมาณ ๘ ปี ๗ เดือน ได้สั่งสมความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานในระดับตำแหน่งเดิม จึงเทียบได้เท่ากับระดับตำแหน่งใหม่ (ระดับปฏิบัติงาน) อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จึงถือได้ว่าผู้ร้องทุกข์ทั้งหกได้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีระยะเวลาต่อเนื่องนับรวมกันเป็นระยะเวลาตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งในตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขปฏิบัติงาน รวมเป็นระยะเวลา ๘ ปี ๗ เดือน ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกจึงมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า ๖ ปี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ก. กำหนด ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกจึงมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศรับสมัคร

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกมีคำขอในคำร้องทุกข์ว่า ขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร พิจารณาว่าหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการ ประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ โดยเฉพาะการนับระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ สอดคล้องกับระบบคุณธรรมหรือไม่ หากเห็นว่าไม่สอดคล้องกับระบบคุณธรรม ให้แจ้ง ก.ก. เพื่อดำเนินการต่อไป นั้น

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เป็นกฎที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมายและสอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้ว การนับระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ของคู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักเกณฑ์และมติ ก.ก. ฉบับดังกล่าว การไม่ได้รับความเป็นธรรมของผู้ร้องทุกข์ทั้งหกมิได้เกิดจากหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ โดยไม่ชอบ จึงไม่มีกรณีต้องเสนอแนะ ก.ก. แต่อย่างใด

ด้วยเหตุผลตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่กล่าวข้างต้นคำร้องทุกข์และคำขอของผู้ร้องทุกข์ทั้งหกฟังขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกเป็นผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตามรายละเอียดเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

เมื่อมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้เทียบตำแหน่งของผู้ดำรงตำแหน่งในระดับ ๑ - ๔ ของสายงานที่เริ่มต้นจากระดับ ๑ และระดับ ๒ เทียบเท่ากับการดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ในระบบจำแนกตำแหน่งใหม่ ดังนั้น ระยะเวลาที่ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อำนวยการ ๑ และเจ้าหน้าที่อำนวยการ ๒ จึงเทียบได้ไม่ต่ำกว่าหรือเท่ากับการดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน จนถึงวันที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่อำนวยการปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกจึงมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า ๖ ปี ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.ก. กำหนด ผู้ร้องทุกข์ทั้งหกจึงมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศรับสมัคร

เรื่องแดงที่ ๒๓ (ร)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครนครสามัญ ตำแหน่งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน ร้องทุกข์กรณีผู้อำนวยการสำนักไม่อนุญาตให้โอนย้ายไปรับราชการหน่วยงานอื่น เนื่องจากหนังสือสำนักงาน ก.ก. ที่ กท ๐๓๐๒/๑๓๖๖ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ตอบข้อหารือกรณีขอยกเว้นเงื่อนไขการบรรจุและแต่งตั้งที่จะต้องปฏิบัติงานให้กรุงเทพมหานครเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ว่าเป็นเรื่องของหน่วยงานที่จะต้องให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญในสังกัดถือปฏิบัติตามเงื่อนไขในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ผู้ร้องทุกข์เห็นว่ากรณีของผู้ร้องทุกข์ไม่ได้เป็นการบรรจุจากการสอบแข่งขันตำแหน่งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติงาน เป็นเพียงการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม ถือว่าเป็นการรับราชการต่อเนื่องไม่ใช่การบรรจุรับราชการใหม่ ผู้ร้องทุกข์จึงรับราชการเกินกว่า ๕ ปี สามารถใช้สิทธิขอโอนย้ายไปรับราชการหน่วยงานอื่น

คำวินิจฉัย

ผู้ร้องทุกข์ได้ใช้คุณวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) สมัครสอบแข่งขันและได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ รั้งอัตราเงินเดือน ๕,๐๘๐ บาท โดยมีเงื่อนไขในการบรรจุและแต่งตั้งว่า ผู้ร้องทุกข์จะต้องปฏิบัติงานให้กับกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันบรรจุและแต่งตั้ง โดยห้ามโอนไปหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น เว้นแต่ลาออกจากราชการ ต่อมาผู้ร้องทุกข์ได้รับการเลื่อนและแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ต่อมาเมื่อมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ร้องทุกข์ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติงาน เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ต่อมา ผู้ร้องทุกข์ได้ใช้วุฒิประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) (ช่างยนต์) สมัครสอบแข่งขันเพื่อประโยชน์ในการได้รับเงินเดือนตามคุณวุฒิและได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติงาน ตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม รั้งอัตราเงินเดือน ๙,๓๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖ โดยมีหมายเหตุท้ายรายชื่อผู้ร้องทุกข์ว่า “โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติราชการให้กรุงเทพมหานครเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยห้ามโอนย้ายไปหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น เว้นแต่ลาออกจากราชการ”

การที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โดยมีเงื่อนไขในการบรรจุและแต่งตั้งว่าจะต้องปฏิบัติราชการให้กรุงเทพมหานคร เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยห้ามโอนไปหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น เว้นแต่ ลาออกจากราชการนั้น เมื่อนับระยะเวลาที่ผู้ร้องทุกข์ปฏิบัติราชการให้แก่กรุงเทพมหานคร จนถึงวันที่ผู้ร้องทุกข์ได้มี คำขอย้ายไปสังกัดหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่น ตามแบบคำร้องขอโอน ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ผู้ร้องทุกข์ได้ปฏิบัติ ราชการให้แก่กรุงเทพมหานคร เป็นระยะเวลา ๘ ปี ๙ เดือน นับว่าครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขในการบรรจุ และแต่งตั้งแล้ว แต่การที่ผู้ร้องทุกข์ได้ใช้คุณสมบัติประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สมัครสอบแข่งขันเพื่อประโยชน์ ในการรับเงินเดือนตามวุฒิ และได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติงาน ตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖ ซึ่งการสอบแข่งขันดังกล่าวกำหนดเงื่อนไข ว่าจะต้องปฏิบัติราชการให้กรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยห้ามโอนไปหน่วยงาน หรือส่วนราชการอื่น เว้นแต่ลาออกจากราชการ นั้น เห็นว่าผู้ร้องทุกข์มิได้ถูกบังคับ แต่สมัครใจที่จะสอบแข่งขัน ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ เป็นการทั่วไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คู่มือในการร้องทุกข์ได้กำหนด โดยปรากฏหลักเกณฑ์ และวิธีการตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร เรื่อง รับสมัครสอบ แข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยประกาศฉบับดังกล่าว ข้อ ๑๔.๒ กำหนดว่า “ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งต้องปฏิบัติราชการ ให้กรุงเทพมหานครเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่ได้รับบรรจุและแต่งตั้ง โดยห้ามโอนย้ายไปหน่วยงานหรือ ส่วนราชการอื่น เว้นแต่ลาออกจากราชการ เห็นได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ได้ทราบหลักเกณฑ์ วิธีการ รวมทั้งเงื่อนไขในการบรรจุ และแต่งตั้งที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับดังกล่าวอยู่แล้ว จึงยอมผูกพันตนตามเงื่อนไขในการบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าว เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิประโยชน์จากการได้รับบรรจุและแต่งตั้งในครั้งนี้ ผู้ร้องทุกข์จึงมีภาระต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ในการบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าว โดยต้องปฏิบัติราชการให้แก่กรุงเทพมหานครเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่ วันที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ทั้งกำหนดว่า ห้ามโอนไปหน่วยงานหรือส่วนราชการอื่นเว้นแต่ลาออกจากราชการ เมื่อผู้ร้องทุกข์ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖ การนับระยะ เวลาที่ผู้ร้องทุกข์ต้องปฏิบัติราชการให้แก่กรุงเทพมหานครเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี จึงต้องเริ่มต้นนับตั้งแต่วันที่ผู้ร้องทุกข์ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในครั้งนี้ คือวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖ เป็นต้นไป ตามเงื่อนไขที่กำหนดในประกาศฉบับ ดังกล่าว ตามที่ผู้ร้องทุกข์ได้เข้าผูกพันตน การที่ผู้ร้องทุกข์อ้างในคำร้องทุกข์ว่า “ในกรณีนี้ตนไม่ได้รับการบรรจุ การสอบแข่งขันครั้งนี้เป็นเพียงการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขที่และสังกัดเดิม ถือได้ว่าเป็นการรับราชการต่อเนื่อง มิใช่การบรรจุเข้ารับราชการใหม่” นั้น ไม่อาจรับฟังได้ เนื่องจากการบรรจุและแต่งตั้งผู้ร้องทุกข์ในครั้งนี้ผู้ร้องทุกข์ ได้สมัครเข้าสอบแข่งขันเป็นการทั่วไปกับบุคคลอื่น ๆ โดยมีหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขตามประกาศฉบับดังกล่าว การที่ผู้ร้องทุกข์อ้างว่า “เป็นเพียงได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขที่เดิมและสังกัดเดิม ถือได้ว่าเป็นการต่อเนื่อง มิใช่การรับราชการใหม่” นั้น เป็นเพียงสิทธิประโยชน์ที่คู่มือในการร้องทุกข์ให้สิทธิผู้ร้องทุกข์ในการนับอายุราชการ ต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ตามสิทธิที่ผู้ร้องทุกข์พึงมีพึงได้ เช่น สิทธิในการนับระยะเวลาในการรับบำเหน็จกับบำนาญ เป็นต้น เมื่อผู้ร้องทุกข์ยินยอมผูกพันตนตามเงื่อนไขของการบรรจุและแต่งตั้งตามคำสั่งสำนักแล้ว ข้อกล่าวอ้างของ ผู้ร้องทุกข์ไม่เป็นเหตุให้ผู้ร้องทุกข์พ้นจากความผูกพันที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการบรรจุและแต่งตั้งไปได้ คำร้องทุกข์ พังไม่ขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้ยกคำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

การบรรจุและแต่งตั้งในครั้งนี้เป็นกรณีที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ดำเนินการรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการตามมติคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๔ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร เรื่อง รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ โดยเปิดโอกาสกว้างไม่จำกัดเฉพาะบุคคล เป็นเรื่องของการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ทั้งผู้ร้องทุกข์ก็ได้ยอมรับและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามประกาศที่คู่กรณีในการร้องทุกข์กำหนดเพื่อให้ตนได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง กรณีของผู้ร้องทุกข์จึงเป็นการบรรจุและแต่งตั้ง ดังนั้น ไม่ว่าผู้ร้องทุกข์จะมีความคิดเห็นหรือเข้าใจเอาเองอย่างไร ก็ไม่ทำให้ผู้ร้องทุกข์พ้นจากการต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการบรรจุและแต่งตั้งซึ่งเป็นเสมือนสัญญา

เรื่องแดงที่ ๓๐ (ร)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน สังกัดสำนัก ได้ร้องทุกข์ว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมัครคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ผู้ร้องทุกข์เห็นว่าเดิมเมื่อมีคุณสมบัติและคุณสมบัติครบถ้วน ผู้ร้องทุกข์เคยมีสิทธิสอบข้ามสายจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ เป็นตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ แต่หากผู้ร้องทุกข์ใช้วิธีการเลื่อนระดับในตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ เป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๖ ก็จะสามารถสอบข้ามสายงานไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ ได้ ผู้ร้องทุกข์จึงยังคงดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ เพื่อรอสอบข้ามสายงานต่อมา กรุงเทพมหานครได้เปลี่ยนระบบจำแนกตำแหน่งเป็นประเภทและระดับตำแหน่ง (ระบบแท่ง) ทำให้ต้องเสียสิทธิไม่สามารถสอบข้ามสายงานไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ ได้อีก เพราะกรุงเทพมหานครได้จัดให้ผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ผู้ร้องทุกข์ได้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานนี้มาเป็นเวลานานมีความรู้ความเชี่ยวชาญหลายด้าน แต่กลับไม่ปรากฏรายชื่อผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมัครคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้ง ทั้งที่ผู้ร้องทุกข์ปฏิบัติงานมาก่อนผู้สมัครที่ได้รับสิทธิคัดเลือกหลายราย ผู้ร้องทุกข์ต้องเสียสิทธิอีกครั้งและไม่ก้าวหน้าในอาชีพตามที่ได้ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีมาโดยตลอด อันเป็นการขัดต่อระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ร้องทุกข์จึงมีคำขอให้ ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร มีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ดำเนินการให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมัครคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ที่ได้สมัครคัดเลือก

คำวินิจฉัย

มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ตามที่ได้สมัครคัดเลือกหรือไม่

กรณีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏตามประวัติการรับราชการ (ก.พ.๗) ของผู้ร้องทุกข์ว่า ผู้ร้องทุกข์ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ (โดยพ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือนทางกรมตำรวจ)

ต่อมา เมื่อพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ ใช้บังคับ และมีการเทียบตำแหน่งผู้ร้องทุกข์จากเดิมซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ ได้รับการเทียบระดับตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงาน...ชำนาญงาน เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔ จึงถือว่าก่อนที่ผู้ร้องทุกข์จะได้รับการเทียบระดับตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญงาน ผู้ร้องทุกข์ได้ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ มาก่อน การที่ผู้ร้องทุกข์สมัครรับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ เป็นการสมัครรับการคัดเลือกและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่างประเภท การพิจารณาคุณสมบัติของผู้ร้องทุกข์จึงต้องเป็นไปตาม มติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง ข้อกำหนดการแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ที่มีคุณสมบัติต่างไปจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ข้อ ๓.๑ (๒) ข. กล่าวคือ ผู้ร้องทุกข์จะต้องเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือที่ ก.ก. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี เมื่อปรากฏว่า ผู้ร้องทุกข์ดำรงตำแหน่งระดับ ๕ ตลอดมาจนได้รับการเทียบระดับตำแหน่งเป็นระดับชำนาญงาน กรณีจึงถือว่า ผู้ร้องทุกข์ไม่เคยดำรงตำแหน่งระดับ ๖ มาก่อน ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่จะคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ส่วนข้าราชการในตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน จำนวน ๖ ราย ที่มีรายชื่อในประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง รายชื่อผู้สมัครรับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ และประเภททั่วไป ระดับอาวุโส นั้น ได้ปรากฏเอกสารหลักฐานประวัติการรับราชการ (ก.พ. ๗) ว่า ผู้สมัครทั้งหกรายเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ อยู่ก่อนที่จะได้รับการเทียบระดับตำแหน่งและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับชำนาญงาน ผู้สมัครทั้งหกรายจึงเป็นผู้มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่จะคัดเลือกและเป็นผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ครั้งนี้

ส่วนข้อที่ผู้ร้องทุกข์อ้างว่า ผู้ร้องทุกข์เคยมีสิทธิสอบข้ามสายงานจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ ไปเป็นตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ โดยผู้ร้องทุกข์มีคุณสมบัติและคุณสมบัติพร้อม ซึ่งหากผู้ร้องทุกข์เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๖ จะไม่สามารถสอบข้ามสายงานไปดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ ได้ ผู้ร้องทุกข์จึงยังคงอยู่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ เช่นเดิมเพื่อรอการสอบข้ามสายงานนี้อยู่ แต่ต่อมากลับมีการเปลี่ยนแปลงการกำหนดตำแหน่งเป็นประเภทและระดับ (ระบบแท่ง) และปรับตำแหน่งให้ผู้ร้องทุกข์เป็นตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน ทำให้ผู้ร้องทุกข์ซึ่งรอการสอบข้ามสายงานครั้งต่อไปต้องเสียสิทธิไม่สามารถสอบข้ามสายงานไปตำแหน่งเจ้าพนักงาน...๖ ได้อีก นั้น

เห็นว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการข้าราชการควรต้องขวนขวายเพื่อให้ได้รับการเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น อันเป็นความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ทั้งจะต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ในทุกตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้ง แม้ผู้ร้องทุกข์จะเคยมีสิทธิสอบข้ามสายงานจากตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ ไปเป็นตำแหน่งเจ้าพนักงาน... ๖ แต่การที่ผู้ร้องทุกข์ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ มีโอกาสได้เลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๖ แต่ผู้ร้องทุกข์สละสิทธิไม่ขึ้นดำรงตำแหน่งดังกล่าวและประสงค์ที่จะดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่... ๕ ตามเดิมต่อไป ย่อมหมายความว่าผู้ร้องทุกข์ได้ละทิ้งความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการด้วยความสมัครใจของผู้ร้องทุกข์เอง การที่ผู้ร้องทุกข์ต้องการได้รับการเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งสูงขึ้นโดยวิธีการรอสอบข้ามสายงานครั้งต่อไปนั้น ถือเป็นความคาดหวังเหตุการณ์ในอนาคต เมื่อเหตุการณ์ไม่ได้เป็นไปตามความคาดหวังนั้น ผู้ร้องทุกข์ย่อมไม่อาจอ้างความคาดหวังดังกล่าวของผู้ร้องทุกข์มาเป็นเหตุผลเพื่อขอความชอบธรรมให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ในครั้งนี้ได้

เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ ๖ หรือที่ ก.ก. เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ ปี ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นผู้ที่ขาดคุณสมบัติตามข้อกำหนดการแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่มีคุณสมบัติต่างไปจากคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ผู้ร้องทุกข์จึงเป็นผู้ไม่มีสิทธิเข้ารับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ดังนั้น ก.พ.ค. กรุงเทพมหานคร จึงไม่อาจมีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ดำเนินการให้ผู้ร้องทุกข์เป็นผู้สมัครรับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง รายชื่อผู้สมัครรับการคัดเลือกเพื่อเลื่อนและแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ และประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตามคำขอของผู้ร้องทุกข์ได้ คำร้องทุกข์ฟังไม่ขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยยกคำร้องทุกข์

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

ข้าราชการซึ่งจะได้รับการเลื่อนหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติสำหรับตำแหน่งตามที่ ก.ก. กำหนด หรือจะต้องได้รับการยกเว้นจาก ก.ก. จึงจะสามารถดำเนินการได้โดยชอบ

เรื่องแดงที่ ๓๙ (ร)/๒๕๖๐

คำร้องทุกข์และคำขอ

ผู้ร้องทุกข์เป็นข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่งนักจัดการงานรักษาความสะอาด ระดับชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สังกัดสำนักงานเขต มีความคับข้องใจจากการที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น เนื่องจากคู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ได้ประกาศรับสมัครคัดเลือกให้ข้าราชการทราบ ทำให้ผู้ร้องทุกข์ไม่ได้สมัครเข้ารับการคัดเลือก อีกทั้งการพิจารณาแต่งตั้งไม่ได้กำหนดกระบวนการ หลักเกณฑ์การพิจารณา และไม่ได้พิจารณาถึงความรู้ ความสามารถ ผลงาน ศักยภาพของบุคคล ความประพฤติหรือพฤติกรรมทางจริยธรรม ไม่คำนึงถึงระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔

คำวินิจฉัย

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนาให้การบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความโปร่งใส มีความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมทุกขั้นตอน คู่กรณีในการร้องทุกข์จึงต้องแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญทุกระดับให้สอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามที่กฎหมายข้างต้นกำหนดอย่างเคร่งครัด แม้คู่กรณีในการร้องทุกข์อ้างว่า มติ ก.ก. ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ กำหนดแนวทางการบรรจุและแต่งตั้งสำหรับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น หากเป็นการแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส หรือตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๗๐๘/ว ๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งไม่ได้กำหนดให้มีการประกาศรับสมัคร แต่การดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการดังกล่าว คู่กรณีในการร้องทุกข์ต้องปฏิบัติให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา ๔๑

ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานครให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม ซึ่งมีศักดิ์สูงกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ฉบับดังกล่าว อันเป็นเพียงกฎ ประกอบกับกรุงเทพมหานครได้นำหลักเกณฑ์ข้างต้นมาใช้บังคับโดยอนุโลม การที่คู่กรณีในการร้องทุกข์อ้างว่า การแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หลักเกณฑ์ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๓๐๘/ว ๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ไม่ได้กำหนดรายละเอียดกระบวนการสรรหาไว้ คู่กรณีในการร้องทุกข์ซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานคร จึงมีหน้าที่ที่จะต้องกำหนดกระบวนการสรรหาเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๐๓๐๘/ว ๙ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๓๕ ซึ่งเห็นว่าเป็นกระบวนการขั้นตอนสำคัญที่จะทำให้ได้ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ทุกสังกัดของกรุงเทพมหานครมาคัดเลือกอย่างกว้างขวาง อันจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใส ความเสมอภาคไม่เลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรม และสอดคล้องกับระบบคุณธรรม โดยอยู่ในอำนาจของคู่กรณีในการร้องทุกข์ที่สามารถกระทำได้โดยไม่ขัดต่อมติ ก.ก. หรือหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดไว้ในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ข้างต้นแต่อย่างใด แม้คู่กรณีในการร้องทุกข์จะอ้างว่าในการพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญดังกล่าวได้พิจารณาจากข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญทุกสังกัดที่มีคุณสมบัติรวมทั้งผู้ร้องทุกข์ด้วย แต่เมื่อกรรมการเจ้าของสำนวนได้มีหนังสือขอให้คู่กรณีในการร้องทุกข์จัดส่งบัญชีรายชื่อข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ ตำแหน่ง สังกัดทุกรายที่เสนอคู่กรณีในการร้องทุกข์พิจารณาแต่งตั้ง และบันทึกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เสนอคู่กรณีในการร้องทุกข์เพื่อพิจารณาแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญ และผลการพิจารณาของคู่กรณีในการร้องทุกข์ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีการพิจารณาจากข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญรายอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติรวมทั้งผู้ร้องทุกข์จริง แต่คู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่ได้จัดส่งหลักฐานดังกล่าว จึงเป็นการกล่าวอ้างลอยๆ ไม่น่าเชื่อว่าคู่กรณีในการร้องทุกข์ได้มีการพิจารณาข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญทุกคนที่มีคุณสมบัติรวมทั้งผู้ร้องทุกข์ดังที่กล่าวอ้าง กรณีจึงเข้าข่ายเป็นการดำเนินกระบวนการโดยไม่ชอบ และเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อีกทั้งการที่คู่กรณีในการร้องทุกข์เพียงมอบหมายให้รองปลัดกรุงเทพมหานครที่กำกับดูแลแต่ละหน่วยงานตามที่คู่กรณีในการร้องทุกข์สั่งการให้ไปพิจารณาผู้ที่เห็นสมควรแต่งตั้งให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานของแต่ละส่วนราชการ และเสนอรายชื่อให้คู่กรณีในการร้องทุกข์เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการ ก็ได้เป็นหลักประกันว่ารองปลัดกรุงเทพมหานครจะพิจารณาด้วยความโปร่งใส ในทางตรงกันข้ามกลับเห็นว่า การมอบหมายให้รองปลัดกรุงเทพมหานครแต่ละคนไปพิจารณาผู้ที่เหมาะสมกันเองเช่นนี้ จะทำให้เอื้อประโยชน์และช่วยเหลือข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ได้รับการแต่งตั้งได้โดยง่าย ซึ่งสอดคล้องกับการที่คู่กรณีในการร้องทุกข์ไม่สามารถชี้แจงเหตุผลให้เห็นว่าผู้ได้รับการแต่งตั้ง มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถเหมาะสมกว่าผู้ร้องทุกข์อย่างไร จึงเข้าข่ายเป็นการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจโดยไม่ชอบอีกด้วย คำร้องทุกข์ของผู้ร้องทุกข์พ้องขึ้น จึงมีคำวินิจฉัยให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ยกเลิกคำสั่งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ระดับต้น โดยให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แล้วให้คู่กรณีในการร้องทุกข์ดำเนินการแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญให้สอดคล้องกับระบบคุณธรรมตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มีกระบวนการขั้นตอนของคู่กรณีในการร้องทุกข์ให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่มีคุณสมบัติได้รับการพิจารณารับการคัดเลือก และให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ก. กำหนด ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความวินิจฉัย

บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

การบริหารงานบุคคลของกรุงเทพมหานครต้องคำนึงถึงระบบคุณธรรม ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการกรุงเทพมหานครและบุคลากรกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยดำเนินการในทุกขั้นตอนด้วยความโปร่งใส มีความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแต่งตั้งข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญทุกระดับ หากหลักเกณฑ์การคัดเลือกและแต่งตั้งข้าราชการไม่ได้กำหนดกระบวนการเปิดรับสมัครให้ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่มีคุณสมบัติเข้ารับการคัดเลือก ควรกำหนดกระบวนการสรรหาเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้ได้ข้าราชการกรุงเทพมหานครสามัญที่มีคุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ มาคัดเลือกเป็นจำนวนมาก อันสอดคล้องกับการบริหารงานบุคคลตามระบบคุณธรรม